

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการกันเงินสำรองสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้และสินทรัพย์ที่คาดว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ของธนาคารพาณิชย์ โดยจะศึกษาในรายละเอียดของเรื่องดังต่อไปนี้

1. ลักษณะสินทรัพย์สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้และสินทรัพย์ที่คาดว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ของธนาคารพาณิชย์
2. หลักเกณฑ์การจัดชั้นของลูกหนี้เงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
3. แนวทางการกันสำรองของลูกหนี้เงินให้สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์
 - 3.1 การกันสำรองแบบรายสินเชื่อ (Individual Approach)
 - 3.2 การกันสำรองแบบรายกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach)
4. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าหลักประกันจากการประเมินหลักประกัน
5. การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

ลักษณะสินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้และสินทรัพย์ที่คาดว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ของธนาคารพาณิชย์

ลักษณะสินทรัพย์สินทรัพย์ที่ไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้และสินทรัพย์ที่คาดว่าจะไม่มีราคาหรือเรียกคืนไม่ได้ของธนาคารพาณิชย์ จากแนวทางการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย สินทรัพย์ทางการเงินที่จำเป็นต้องนำมาคำนวณการกันสำรองของธนาคารพาณิชย์คือสินทรัพย์ที่แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย หรือในความหมายของธนาคารแห่งประเทศไทยก็คือเงินให้สินเชื่อและลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์นั่นเอง

หากมีหลักฐานชัดเจนว่าธนาคารพาณิชย์มีผลขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินให้สินเชื่อและลูกหนี้ ที่แสดงด้วยราคาทุนตัดจำหน่าย จำนวนผลขาดทุนจะถูกวัดจากผลต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีและมูลค่าปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต (โดยไม่รวมขาดทุนด้านเครดิตในอนาคตที่ยังไม่เกิดขึ้น) คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามสัญญาเดิมของสินทรัพย์ทางการเงินนั้น (ซึ่งได้แก่อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงที่ได้คำนวณในการรับรู้เมื่อเริ่มแรก) มูลค่าตามบัญชีจะถูกลดลงโดยตรงหรือผ่านบัญชีการปรับมูลค่า จำนวนผลขาดทุนจะถูกรับรู้ในงบกำไรขาดทุน

กิจการต้องประเมินเป็นลำดับแรกว่ามีหลักฐานที่ชัดเจนของการด้อยค่าเกิดขึ้นหรือไม่ โดยพิจารณาแต่ละรายการของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีนัยสำคัญ และพิจารณาเป็นแต่ละรายการ

หรือเป็นกลุ่มสำหรับสินทรัพย์ทางการเงินซึ่งแต่ละรายการไม่มีนัยสำคัญ หากกิจการพิจารณาเป็นรายสินทรัพย์ทางการเงินแล้วเห็นว่าไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนของการด้อยค่าเกิดขึ้น (ทั้งกรณีของสินทรัพย์ทางการเงินที่มีนัยสำคัญและสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่มีนัยสำคัญ) ให้ประเมินการด้อยค่าของสินทรัพย์เป็นกลุ่ม โดยรวมสินทรัพย์ทางการเงินที่มีลักษณะความเสี่ยงด้านสินเชื่อที่เหมือนกัน เพื่อนำมาประเมินการด้อยค่าโดยรวมอีกครั้ง สำหรับสินทรัพย์ซึ่งถูกประเมินการด้อยค่าเป็นแต่ละรายการและรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าแล้ว สินทรัพย์นั้นจะไม่ถูกรวมอยู่ในการประเมินการด้อยค่าเป็นกลุ่ม

หากในงวดการบัญชีต่อมา จำนวนของขาดทุนจากการด้อยค่าลดลง และการลดลงดังกล่าวมีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้รับรู้การด้อยค่า (เช่น การปรับอันดับความน่าเชื่อถือที่ดีขึ้นของลูกค้าหนึ่ง) ขาดทุนจากการด้อยค่าที่ได้รับรู้ไปก่อนหน้านี้จะถูกกลับรายการโดยตรงหรือโดยการปรับปรุงผ่านบัญชีการปรับมูลค่า การกลับรายการจะต้องไม่ส่งผลให้มูลค่าตามบัญชีทางการเงินสูงเกินกว่าราคาทุนตัดจำหน่ายหากไม่มีการรับรู้การด้อยค่าเกิดขึ้น ณ วันที่มีการกลับรายการจากการด้อยค่า จำนวนที่กลับรายการจะถูกรับรู้ในงบกำไรขาดทุน ดังจะแสดงในตัวอย่างที่ 1 - 13 และในตารางที่ 1 - 14 ต่อไป

การจัดชั้นสินทรัพย์

ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์จึงกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ต้องแสดงฐานะหรือคุณภาพของสินทรัพย์ประเภทลูกหนี้ให้สะท้อนฐานะการเงินที่แท้จริงให้มากที่สุด โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้วางหลักเกณฑ์ในการจัดชั้นสินทรัพย์ไว้ในระดับต่าง ๆ กัน ไม่ว่าจะเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ และสินทรัพย์จัดชั้นปกติ ด้วยการพิจารณาคูณสมบัติตามลักษณะของสินทรัพย์เป็นรายบัญชีเป็นสำคัญเว้นแต่มีข้อบ่งชี้ว่ากระแสเงินสดรับของลูกค้าแต่ละบัญชีมีความเกี่ยวเนื่องกันก็ให้พิจารณาจัดชั้นเป็นรายลูกหนี้

ตารางที่ 1 แสดงการจัดชั้นสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำแนกตามระยะเวลาค้างชำระ

ระยะเวลาค้างชำระ ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2551	ลำดับการจัดชั้นลูกค้า				
	ชั้นสงสัย จะสูญ	ชั้นสงสัย	ชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน	ชั้นกล่าวถึง เป็นพิเศษ	ชั้นปกติ
$x > 12$ เดือน	/				
$6 < x \leq 12$ เดือน		/			
$3 < x \leq 6$ เดือน			/		
$1 < x \leq 3$ เดือน				/	
$x \leq 1$ เดือน					/

กำหนดให้ x แทนลูกหนี้ของธนาคาร

จากตารางที่ 1 แสดงถึงการจัดชั้นสินทรัพย์ของธนาคารพาณิชย์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 จำแนกตามระยะเวลาค้างชำระนับแต่วันครบกำหนดชำระหนี้ สำหรับลูกหนี้ค้างชำระไม่เกิน 1 เดือน ให้จัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นปกติ ลูกหนี้ค้างชำระเกิน 1 เดือนแต่ไม่เกิน 3 เดือน ให้จัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ลูกหนี้ค้างชำระเกิน 3 เดือนแต่ไม่เกิน 6 เดือน ให้จัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน ลูกหนี้ค้างชำระเกิน 6 เดือนแต่ไม่เกิน 12 เดือน ให้จัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัย และลูกหนี้ค้างชำระเกิน 12 เดือนขึ้นไป ให้จัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ

สำหรับลูกหนี้จัดชั้นสูญซึ่งไม่ได้แสดงในตารางที่ 1 นั้น เนื่องจากลูกหนี้สูญเกิดจากการจัดชั้นเป็นลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญแล้วและได้ดำเนินการติดตามทวงถามสมควรแล้วเพื่อให้ได้รับชำระหนี้แล้วแต่ไม่มีทางที่จะได้รับชำระหนี้ ซึ่งลูกหนี้จัดชั้นสูญอาจเข้าหลักเกณฑ์ข้อหนึ่งข้อใดดังต่อไปนี้ คือ

1. ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย เป็นคนสาบสูญ หรือมีหลักฐานว่าหายสาบสูญไป และไม่มีทรัพย์สินใด พอจะชำระหนี้
2. ลูกหนี้เลิกกิจการ และมีหนี้ของเจ้าหนี้อื่นมีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินทั้งหมดของลูกหนี้อยู่ในลำดับก่อนเป็นจำนวนมากกว่าทรัพย์สินของลูกหนี้

3. ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้หรือได้ยื่นคำขอเฉลี่ยทรัพย์ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องและในกรณีนั้น ๆ ได้มีคำบังคับหรือคำสั่งของศาลแล้ว แต่ลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินใด ๆ จะชำระหนี้ได้

4. ธนาคารได้ฟ้องลูกหนี้ในคดีล้มละลายหรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย หรือได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในคดีที่ลูกหนี้ถูกเจ้าหนี้อื่นฟ้องในคดีล้มละลาย ในกรณีนั้น ๆ ได้มีการประนอมหนี้กับลูกหนี้ โดยศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยกับการประนอมหนี้ นั้น หรือลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลายและได้มีการแบ่งทรัพย์สินของลูกหนี้ครั้งแรกแล้ว

หลักเกณฑ์การกันเงินสำรองของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ให้ธนาคารพาณิชย์กันเงินสำรองสำหรับผลต่างของยอดหนี้คงค้างกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือผลต่างของยอดหนี้คงค้างกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันเฉพาะลูกหนี้ที่จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย และลูกหนี้จัดชั้นสูญ โดยกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์พิจารณาจากคุณภาพของลูกหนี้โดยพิจารณาไปในรายละเอียดตามข้อมูลของลูกหนี้แต่ละรายบัญชีหรือรายลูกหนี้ที่ธนาคารพาณิชย์มีอยู่ ซึ่งมิใช่เป็นการพิจารณาโดยรวมดังเช่นธุรกิจโดยทั่วไป โดยมีลักษณะการจัดชั้นและการกันสำรองดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงอัตราการกันเงินสำรองของธนาคารพาณิชย์เปรียบเทียบระหว่างอัตรากันเงินสำรองเดิมและอัตราการกันเงินสำรองใหม่ตามแนวทางของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39

สินทรัพย์จัดชั้น (ลูกหนี้)	การค้างชำระ (ชปท.)	อัตราเงินสำรองเดิม (ร้อยละ)	อัตราเงินสำรองปัจจุบัน (IAS 39)
จัดชั้นสูญ		ตัดออกจากบัญชี	ตัดออกจากบัญชี
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	>12 เดือน	100	มีข้อบ่งชี้ว่าด้อยค่า ร้อยละ 100
จัดชั้นสงสัย	$6 < x \leq 12$ เดือน	50	
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	$3 < x \leq 6$ เดือน	20	
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	$1 < x \leq 3$ เดือน	2	2
จัดชั้นปกติ	$x \leq 1$ เดือน	1	1

จากตารางที่ 2 แสดงอัตราอัตรากันเงินสำรองของธนาคารพาณิชย์เปรียบเทียบระหว่างอัตรากันเงินสำรองเดิมและอัตราการกันเงินสำรองใหม่ตามแนวทางของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 ซึ่งการกันเงินสำรองจากหลักเกณฑ์เดิมได้มีการเปลี่ยนแปลงเนื่องจากธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำเอาแนวทางปฏิบัติของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่ 39 (บางส่วน) นำมาใช้ในการกำหนดอัตราเงินสำรองอัตราใหม่สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญ ซึ่งสินทรัพย์กล่าวจัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ โดยนำเรื่องของการด้อยค่าของสินทรัพย์และเรื่องของค่าเงินตามเวลา (Time value of money) มาใช้ประกอบการกันเงินสำรอง เพื่อต้องการให้ฐานะการเงินของธนาคารพาณิชย์สะท้อนภาพฐานะทางการเงินที่แท้จริง และให้ทยอยมีผลต่อการเงินของธนาคารตั้งแต่วันที่ 2549 เป็นต้นไป ดังนี้

1. ลูกหนี้ที่ศาลมีคำพิพากษาแล้วหรืออยู่ระหว่างบังคับคดี และลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ให้กันสำรองตั้งแต่วันที่ 2549 เป็นต้นไป
2. ลูกหนี้ที่ถูกจัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ และชั้นสงสัยให้กันเงินสำรองตั้งแต่วันที่ 2550 เป็นต้นไป
3. ลูกหนี้ที่ถูกจัดชั้นเป็นสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ให้กันเงินสำรองตั้งแต่วันที่ 2550 เป็นต้นไป

การกันเงินสำรองสำหรับความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น หรือการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของธนาคารพาณิชย์ จะคำนวณจากสินเชื่อที่จัดชั้นตามหลักเกณฑ์การจัดชั้น ดังนั้นธนาคารพาณิชย์ต้องจัดชั้นสินเชื่อก่อน จึงจะสามารถคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามอัตราที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสำหรับสินเชื่อจัดชั้นแต่ละประเภท ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญนี้ ธนาคารพาณิชย์ต้องแสดงเป็นรายการหักจากรายการสินทรัพย์ในงบดุล และเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน

1. การกันเงินสำรองรายสินเชื่อ (Individual Approach)

การกันสำรองรายสินเชื่อ (Individual Approach) เป็นการกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นรายบัญชี สำหรับส่วนต่างระหว่างยอดหนี้คงค้างตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันของลูกหนี้ โดยอัตราดอกเบี้ยที่ใช้คำนวณมูลค่าปัจจุบันคืออัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (Effective Interest Rate) ซึ่งคำนวณจากอัตราที่ใช้คิดลดประมาณการเงินสดรับหรือจ่ายในอนาคตตลอดอายุที่คาดไว้ของสินเชื่อนั้นตามมาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้ ทั้งนี้ในเบื้องต้นธนาคารพาณิชย์อาจใช้อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 7 ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเป็นอัตราดอกเบี้ยคิดลดแทนได้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

1.1 การกันสำรองสินทรัพย์ปกติ คือการกันสำรองสำหรับสินทรัพย์ที่เข้าลักษณะเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 3 เดือน ซึ่งหมายถึง ลูกหนี้จัดชั้นปกติที่ไม่มีการผัดนัดชำระและลูกหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ซึ่งค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระไม่ว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารพาณิชย์ทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน

ตัวอย่างที่ 1 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธนาคารมีลูกหนี้สำหรับลูกหนี้จัดชั้นปกติและจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ธนาคารสามารถคำนวณเงินกันสำรองที่ต้องกันสำรองได้ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ระยะเวลาดำเนินการ		รวม
	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551		
	$x \leq 1$ เดือน	$1 < x \leq 3$ เดือน	
ลำดับชั้นลูกหนี้	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	
อัตรากันเงินสำรอง (ร้อยละ)	1	2	
มูลค่าลูกหนี้	1,500	2,200	3,700
จำนวนเงินกันสำรอง	2	44	46

จากตัวอย่างที่ 1 เมื่อธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกค้าของธนาคาร ต่อมาเกิดการการจัดชั้นลูกหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 สินทรัพย์ของธนาคารถูกจัดชั้นลูกหนี้จัดชั้นปกติและลูกหนี้กล่าวถึงเป็นพิเศษ ซึ่งจัดเป็นสินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (NPL) ธนาคารจึงต้องกันเงินสำรองรายบัญชีสำหรับลูกหนี้จัดชั้นปกติและลูกหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ในอัตราร้อยละ 1 และร้อยละ 2 ตามลำดับ โดยคำนวณจากยอดคงค้างของต้นเงินที่ไม่รวมดอกเบี้ยค้างรับเป็นฐานในการคำนวณเงินกันสำรองตามอัตราการกันเงินสำรองที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

1.2 การกันสำรองสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (Non Performing Loan - NPL) คือการกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพหรือสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ที่เข้าลักษณะเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระซึ่งหมายถึง ลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาารวมกันเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ ซึ่งหมายถึง ลูกหนี้จัดชั้นสงสัย และ ลูกหนี้ที่ค้างชำระต้นเงินและดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระซึ่งหมายถึง ลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญ ซึ่งลูกหนี้เหล่านี้ผิคนัดการชำระเงินนับแต่วันถึงกำหนดชำระไม่ว่าจะเป็นไปตามเงื่อนไขหรือเงื่อนไขเวลาตามสัญญา หรือวันที่ธนาคารพาณิชย์ทวงถามหรือเรียกให้ชำระคืน

หาก ณ วันสิ้นงวดบัญชีธนาคารมีสินเชื่อถูกจัดชั้นเป็นจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญ ซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ (Non Performing Loan - NPL) ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดให้กันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นดังกล่าวในอัตราร้อยละ 100 สำหรับส่วนต่างระหว่างยอดสินเชื่อคงค้างตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ซึ่งหลักประกันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดสินเชื่อก่อนการกันสำรองมี 4 ประเภท คือ (1) ประเภทอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า (2) ประเภทเครื่องจักร (3) ประเภทยานพาหนะ (4) ประเภทอื่นนอกเหนือจากประเภทอสังหาริมทรัพย์ ประเภทเครื่องจักร และประเภทยานพาหนะ

การกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ ของธนาคารพาณิชย์แบบรายสินเชื่อ (Individual Approach) สามารถคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับ มี 2 วิธี

วิธีที่ 1 การคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้

วิธีที่ 2 การคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน

วิธีที่ 1 กรณีที่ธนาคารพาณิชย์เลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ ให้ธนาคารพาณิชย์ประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจริง โดยกำหนดสมมติฐานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมตามภาวะเศรษฐกิจและสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

ตัวอย่างที่ 2 ลูกหนี้บริษัท ABC ของธนาคารมียอดเป็นหนี้ตามบัญชี 100,000,000 บาท โดยธนาคารให้แบ่งจ่ายชำระเป็นรายปี คาดว่าจะได้รับชำระหนี้ปีละ 10,000,000 บาท เป็นระยะเวลา 10 ปี ต่อมาลูกหนี้มีปัญหาในการชำระเงินต้นและดอกเบี้ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้บริษัท ABC ถูกจัดชั้นเป็นชั้นสงสัยจะสูญ ธนาคารต้องกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้ดังกล่าว ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ยอดเงินที่เป็นหนี้ตามบัญชี} &= 100,000,000 \quad \text{บาท} \\
 \text{คำนวณหามูลค่าปัจจุบันจากสูตร} &= \frac{\text{ยอดเงินชำระหนี้รายปี}}{(1+\text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี}}} \\
 &= \frac{10,000,000}{(1+0.07)^1} + \frac{10,000,000}{(1+0.07)^2} + \dots + \frac{10,000,000}{(1+0.07)^{10}} \\
 \text{มูลค่าปัจจุบัน} &= 70,000,000 \quad \text{บาท} \\
 \text{เงินกันสำรองประมาณ} &= 30,000,000 \quad \text{บาท}
 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 2 หากธนาคารเลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้และลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามกระแสเงินสดที่ประมาณการไว้ ธนาคารต้องกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้รายนี้ประมาณ 30,000,000 บาท ซึ่งเกิดจากการที่ธนาคารต้องคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากยอดสินเชื่อทั้งหมดนำมาคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดคือร้อยละ 7 นั้นเอง

จากตัวอย่างที่ 2 ภายใน 3 เดือนแรกของการชำระเงิน หากไม่เป็นไปตามประมาณการ ให้ธนาคารพาณิชย์กันเงินสำรองเพิ่มขึ้นตามส่วนต่างระหว่างประมาณการกับเงินที่ได้รับจริง และให้สถาบันการเงินประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับขึ้นมาใหม่

ภายหลัง 3 เดือนของการชำระเงินต่อมา ให้สถาบันการเงินทบทุนประมาณการกระแสเงินสดที่ประมาณการขึ้นใหม่ว่าสอดคล้องกับกระแสเงินสดที่ได้รับจริงหรือไม่หากกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าหรือเท่ากับกระแสเงินสดที่ประมาณการให้สถาบันการเงินใช้ประมาณการดังกล่าวต่อไปได้ แต่หากกระแสเงินสดที่เกิดขึ้นจริงต่ำกว่ากระแสเงินสดที่ประมาณการให้ธนาคารพาณิชย์เปลี่ยนมาใช้วิธีหามูลค่าปัจจุบันของหลักประกันทันที ในกรณีที่ไม่มีหลักประกันให้กันเงินสำรองร้อยละ 100 ของมูลหนี้ทันที และสำหรับธนาคารพาณิชย์เลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันแล้ว ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถเปลี่ยนไปใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ได้อีกได้

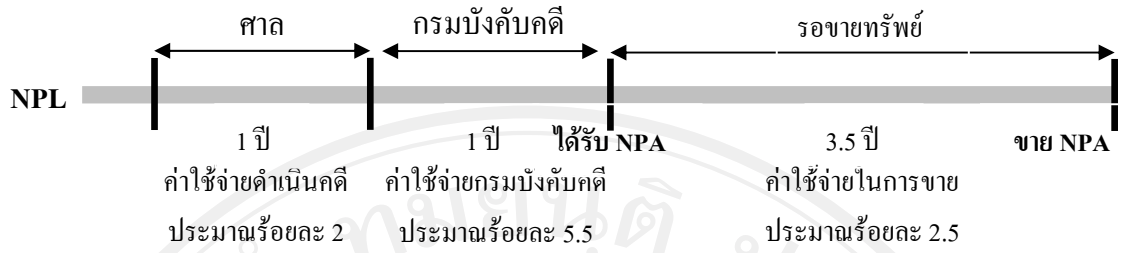
ธนาคารพาณิชย์ต้องทบทุนประมาณการกระแสเงินสดที่ตั้งไว้ทุกงวดการบัญชี และในกรณีที่ใช้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงเป็นอัตราดอกเบี้ยคิดลด ธนาคารพาณิชย์จะต้องเตรียมเอกสารหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

วิธีที่ 2 กรณีที่ธนาคารพาณิชย์ที่เลือกใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันแทนการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ ซึ่งมีหลักประกันที่ยอมให้นำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันคือ อสังหาริมทรัพย์ เครื่องจักร และยานพาหนะ ซึ่งหลักประกันแต่ละประเภทมีการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันที่แตกต่างกันดังนี้

หลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์และสิทธิการเช่า

การคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้

1. มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันหลังหักค่าใช้จ่ายเท่ากับร้อยละ 90 ของราคาประเมิน
2. จำนวนปีที่คาดว่าจะขายหลักประกันได้ประมาณ 5.5 ปี
3. อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 7

มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันหลังหักค่าใช้จ่ายเท่ากับร้อยละ 90 ของราคาประเมิน หาได้จาก

	(ร้อยละ)	
ราคาประเมิน	100	
หักค่าใช้จ่ายดังนี้		
ดำเนินคดี (1 ปี)	2.0	
กรมบังคับคดี (1 ปี)	5.5	
ขายทรัพย์สิน (3.5 ปี)	<u>2.5</u>	<u>10.0</u>
คงเหลือ		<u>90.0</u>

ภาพที่ 1 แสดงสมมติฐานและปัจจัยในการนำมาคิดลดมูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 1 ภายได้หลักเกณฑ์ของการให้สินเชื่อ หากลูกหนี้ไม่สามารถตามทำสัญญาการกู้ยืมเงินได้ธนาคารก็จะสามารถทำการยึดอสังหาริมทรัพย์ที่นำมาเป็นหลักประกันสินเชื่อนั้น แทนการชำระหนี้ของลูกหนี้เพื่อนำขายทอดตลาดต่อไป แต่ระหว่างการดำเนินการเพื่อยึดหลักประกันนั้นต้องนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการส่งฟ้องศาล ซึ่งประมาณการเฉลี่ยประมาณ 1 ปี เมื่อจบกระบวนการที่ศาลแล้วก็ยังไม่สามารถนำหลักประกันนั้นออกขายได้ต้องผ่านกระบวนการบังคับคดีของกรมบังคับคดีประมาณ 1 ปี หากมาถึงขั้นตอนนี้แล้วยังไม่สามารถขายหลักประกันได้ ธนาคารก็ต้องถือหลักประกันนั้นเพื่อรอการขายจนกว่าจะขายได้ ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาประมาณ 3.5 ปี จึงเกิดสมมติฐานว่าหลักประกันดังกล่าว จะมีจำนวนปีที่คาดว่าจะขายหลักประกันได้ประมาณ 5.5 ปี และมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการต่าง ๆ จำนวนร้อยละ 2 ร้อยละ 5.5 และร้อยละ 2.5 ตามลำดับ รวมเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นประมาณร้อยละ 10 ของราคาประเมิน ดังนั้นธนาคาร

แห่งประเทศไทยจึงยอมให้นำหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์มาใช้คำนวณมูลค่าปัจจุบันเพียงร้อยละ 90 ของราคาประเมิน

จากแผนภาพแสดงสมมติฐานและปัจจัยในการนำมาคิดลดมูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์ดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันจากสูตร

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบัน} &= \frac{\text{มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณหลังหักค่าใช้จ่าย}}{(1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี}}} \\ &= \frac{90}{(1 + 0.07)^{5.5}} \\ &= \text{ประมาณร้อยละ 62} \end{aligned}$$

จากผลลัพธ์ที่ทำได้คือประมาณร้อยละ 62 ของหลักประกันที่มีราคาประเมิน 100 บาท ซึ่งหากธนาคารพาณิชย์แห่งใดไม่ยอมใช้สูตรในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเพื่อกันเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย และสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ ธนาคารแห่งประเทศไทยก็ให้ธนาคารพาณิชย์สามารถใช้อัตราร้อยละ 62 ดังกล่าวนำมาคิดลดราคาประเมินของหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์ได้เลย

ตัวอย่างที่ 3 ธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท ABC เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2551 จำนวน 120,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จัดงานที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันสินเชื่อ ราคาประเมินตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 150,000,000 บาท ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรอง ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} &= \frac{0.90 \times 150 \text{ ล้านบาท}}{(1 + 0.07)^{5.5}} \\ &= 0.62 \times 150 \text{ ล้านบาท} \\ &= 93.00 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned}
 \text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} &= \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} \\
 &= 120 - 93.00 \\
 &= 27.00 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 3 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด แต่เนื่องจากลูกหนี้มีหลักประกันเป็นประเภทอสังหาริมทรัพย์ ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 150,000,000 บาท จำนวนปีที่นำมาใช้คิดลดเท่ากับ 5.5 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์ หรือประมาณร้อยละ 62 ของราคาหลักประกันแล้ว สินเชื่อรายนี้จะมีมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 93,000,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้น ลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองหรือตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 27,000,000 บาท

ตัวอย่างที่ 4 จากตัวอย่างที่ 4 ธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท ABC เมื่อ วันที่ 1 มกราคม 2551 จำนวน 120,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จดจำนองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นหลักประกันสินเชื่อ ราคาประเมินตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 150,000,000 บาท ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ธนาคารพิสูจน์ได้ว่าขณะนี้ลูกหนี้รายนี้อยู่ในขั้นตอนของการบังคับคดี) ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรองดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} &= \frac{0.90 \times 150 \text{ ล้านบาท}}{(1 + 0.07)^{4.5}} \\
 &= 0.6638 \times 150 \text{ ล้านบาท} \\
 &= 99.57 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} &= \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} \\
 &= 120 - 99.57 \\
 &= 20.43 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 4 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด แต่เนื่องจากลูกหนี้มีหลักประกันเป็นประเภทอสังหาริมทรัพย์ ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 150,000,000 บาท และอยู่ระหว่างการบังคับคดีของกรมบังคับคดี ซึ่งจำนวนปีที่ใช้คิดลดเพื่อหามูลค่าปัจจุบันจะลดลง 1 ปี ในส่วนของการฟ้องร้องดำเนินคดีกับลูกหนี้ ทำให้จำนวนปีคิดลดของลูกหนี้รายนี้คงเหลือเท่ากับ 4.5 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์แล้ว สินเชื่อรายนี้จะมียอดมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 99,570,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้นลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 20,430,000 บาท

ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความเห็นว่าสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของสถาบันการเงินไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้นและมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ ธนาคารพาณิชย์ สามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันตามที่สถาบันการเงินเห็นสมควรได้ แต่ทั้งนี้สถาบันการเงินจะต้องจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

หลักประกันประเภทเครื่องจักร

การคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณ ดังนี้

1. เครื่องจักรที่นำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักรเท่ากับราคาประเมินที่ต้องประเมินราคาหรือตีราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหักด้วยค่าเสื่อมราคาที่ยังคงเหลือจนถึงวันที่คาดว่าจะขายได้ ก่อนนำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบัน
2. จำนวนปีที่คาดว่าจะขายได้ประมาณ 2.5 ปี
3. อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 7

จากสมมติฐานและปัจจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันจากสูตร

$$\text{มูลค่าปัจจุบัน} = \frac{\text{มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณหลังหักค่าใช้จ่าย}}{(1 + \text{อัตราดอกเบี้ย})^{\text{จำนวนปี}}}$$

ตัวอย่างที่ 5 ธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท กขค จำนวน 90,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จัดจ้างเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาดเป็นประกันสินเชื่อด้วยมูลค่าจ้าง 90,000,000 ล้านบาท ผู้ประเมินราคาประเมินมูลค่าเครื่องจักรไว้ที่ 110,000,000 ล้านบาท อายุการใช้งานเครื่องจักร 5 ปี ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรองดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{110 \text{ ล้านบาท}}{5 \text{ ปี}} \\
 &= 22 \text{ ล้านบาทต่อปี} \\
 \text{มูลค่าหลักประกันหลังหักค่าเสื่อมราคา} &= 110 - (22) \times (2.5) \\
 &= 55 \text{ ล้านบาท} \\
 \text{มูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักร} &= \frac{110 - (22) \times 2.5 \text{ ปี}}{(1 + 0.07)^{2.5}} \\
 &= (84.4\%) \times 55 \\
 &= 46.42 \text{ ล้านบาท} \\
 \text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} &= \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} \\
 &= 90 - 46.42 \\
 &= 43.58 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 5 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด ลูกหนี้มีหลักประกันเป็นเครื่องจักรที่ยังไม่ได้มีการใช้งาน ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 110,000,000 บาท จำนวนปีที่ใช้คิดลดเพื่อหามูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 2.5 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์แล้ว สินเชื่อรายนี้จะมีมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 46,420,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้นลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 43,580,000 บาท

ตัวอย่างที่ 6 จากตัวอย่างที่ 6 หากธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท กขค เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 จำนวน 90,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จัดจ้างเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาดเป็นประกันสินเชื่อด้วยมูลค่าจ้าง 90,000,000 ล้านบาท ผู้ประเมินราคาประเมินมูลค่าเครื่องจักรไว้ที่ 110,000,000 ล้านบาท อายุการใช้งานเครื่องจักร 5 ปี ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรองดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{10 \text{ ล้านบาท}}{5 \text{ ปี}} \\ &= 2 \text{ ล้านบาทต่อปี} \end{aligned}$$

ณ สิ้นงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2551 เครื่องจักรใช้งานไปแล้ว 2 ปี และคาดว่าจะขายได้ในอีก 2.5 ปี ดังนั้นมูลค่าเครื่องจักรที่จะนำมาคำนวณ

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าหลักประกัน} \\ \text{หลังหักค่าเสื่อมราคา} &= 110 - (2) \times (2) \\ &= 11 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักร} &= \frac{110 - (2) \times (2)}{(1 + 0.07)^{2.5}} \end{aligned}$$

$$= (84.4\%) \times 11$$

$$= 9.28 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} = \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน}$$

$$= 90 - 9.28$$

$$= 80.72 \text{ ล้านบาท}$$

จากตัวอย่างที่ 6 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด ลูกหนี้

มีหลักประกันเป็นเครื่องจักรที่มีการใช้งานตั้งแต่วันที่จดจำนองจนถึงวันถูกจัดชั้นสินทรัพย์จำนวน 2 ปี (เครื่องจักรเก่า) จำนวนปีที่ใช้คิดลดเพื่อหามูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 2.5 ปี ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 110,000,000 บาท และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์แล้ว สินเชื่อรายนี้จะมียุทธศาสตร์ปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 9,280,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้นลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 80,720,000 บาท

ประเภทยานพาหนะ กรณีเป็นลูกหนี้ให้เช่าซื้อ ลูกหนี้ให้เช่าแบบลีสซิ่ง หรือลูกหนี้ที่มีการนำยานพาหนะมาเป็นหลักประกันถูกต้องตามกฎหมาย ให้สถาบันการเงิน สามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ตามเงื่อนไขที่กำหนด ดังต่อไปนี้

1. ยานพาหนะดังกล่าวต้องมีประกันภัย
2. มูลค่าหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของยานพาหนะเท่ากับราคาประเมินที่ต้องประเมินราคาหรือตีราคาตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหักด้วยค่าเสื่อมราคาที่คำนวณจนถึงวันที่คาดว่าจะขายได้ ก่อนนำมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบัน
3. จำนวนปีที่คาดว่าจะขายได้ประมาณ 1 ปี
4. อัตราดอกเบี้ยที่ใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 7

ตัวอย่างที่ 7 ธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท XYZ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2551 จำนวน 10,000,000 บาท โดยลูกหนี้ใช้รถยนต์ซึ่งทำประกันเพื่อคุ้มครองความเสียหายแล้ว เป็นประกันสินเชื่อ ผู้ประเมินราคาประเมินมูลค่ารถยนต์ไว้ที่ 10,000,000 ล้านบาท อายุการใช้งานรถยนต์ 5 ปี ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์ จะต้องกันสำรองดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าเสื่อมราคารถยนต์ต่อปี} &= \frac{10 \text{ ล้านบาท}}{5 \text{ ปี}} \\
 &= 2 \text{ ล้านบาทต่อปี} \\
 \text{มูลค่าปัจจุบันของรถยนต์} &= \frac{10 - (2 \text{ ล้านบาท} \times 1 \text{ ปี})}{(1 + 0.07)^1} \\
 &= (93.5\%) \times 8 \text{ ล้านบาท} \\
 &= 7.48 \text{ ล้านบาท} \\
 \text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} &= \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} \\
 &= 10 - 7.48 \\
 &= 2.52 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 7 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด แต่ลูกหนี้มีหลักประกันเป็นรถยนต์ ที่มีการใช้งานตั้งแต่วันที่จดจำนองจนถึงวันถูกจัดชั้นสินทรัพย์จำนวน 1 ปี ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 10,000,000 บาท จำนวนปีที่ใช้คิดลดเพื่อหามูลค่าปัจจุบันเท่ากับ 1 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์แล้ว สินเชื่อรายนี้จะมีมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 7,480,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้นลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 2,520,000 บาท

กรณีลูกหนี้ที่ถูกจัดเป็นสินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หรือค้างชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลาเกินกว่า 12 เดือน สถาบันการเงินไม่สามารถนำหลักประกันที่เป็นยานพาหนะมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันได้ เนื่องจากว่ารถยนต์หากผ่านการใช้งานเป็นระยะเวลานานแล้ว มูลค่าของหลักประกันประเภทนี้ย่อมลดลงเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงไม่สามารถนำมาใช้ในการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของหลักประกันได้

สำหรับการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ในกรณีที่สถาบันการเงินมีความเห็นว่าสมมติฐานหรือปัจจัยที่ใช้ในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของธนาคารพาณิชย์ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดข้างต้นและมีหลักฐานที่พิสูจน์ได้ ธนาคารพาณิชย์สามารถคำนวณมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันตามที่ธนาคารพาณิชย์เห็นสมควรได้ แต่ทั้งนี้ธนาคารพาณิชย์จะต้องจัดเตรียมเอกสารและหลักฐานการคำนวณดังกล่าวเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

การเปลี่ยนแปลงมูลค่าหลักประกันจากการประเมินหลักประกัน

จากตัวอย่างที่ 4 – ตัวอย่างที่ 7 เป็นเรื่องของภาระกันสำรองโดยใช้วิธีคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน ซึ่งจะเห็นว่าการนำหลักประกันมาคำนวณหามูลค่าปัจจุบันเพื่อการกันสำรองนั้นจะมีเรื่องของราคาประเมินของหลักประกันนั้นมาเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของการคำนวณหามูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน เพราะเป็นตัวแปรสำคัญที่จะทำให้ธนาคารต้องกันสำรองมากหรือน้อย เนื่องจากหลักประกันดังกล่าวธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดไว้ให้ต้องมีการทบทวนราคาประเมินตามช่วงที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด หากราคาประเมินสูงขึ้นมากกว่าวันที่ปล่อยสินเชื่อก็จะมีผลดีต่อธนาคารเนื่องจากการกันเงินสำรองก็จะลดลง แต่ถ้าหากหลักประกันดังกล่าวด้อยคุณภาพทำให้ราคาประเมินลดลง ก็จะทำให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้นดังจะแสดงในตัวอย่างที่ 8 - 10

ตัวอย่างที่ 8 ธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท ABC เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 จำนวน 120,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จัดจ้างที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นประกันสินเชื่อ ราคาประเมินตามเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 130,000,000 บาท ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2550 ลูกหนี้ถูกจัดชั้นเป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรองดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned}
 \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} &= \frac{0.90 \times 130}{(1 + 0.07)^{5.5}} \\
 &= 0.62 \times 130 \\
 &= 80.60 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 \text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} &= \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} \\
 &= 120 - 80.60 \\
 &= 39.40 \text{ ล้านบาท}
 \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 8 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมดแต่เนื่องจากลูกหนี้มีหลักประกันเป็นอสังหาริมทรัพย์ ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 120,000,000 บาท จำนวนปีที่นำมาใช้คิดลดเท่ากับ 5.5 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของอสังหาริมทรัพย์ หรือประมาณร้อยละ 62 ของราคาหลักประกันแล้ว สินเชื่อรายนี้จะมีมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 80,600,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้น ลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 39,400,000 บาท

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบเงินกันสำรองระหว่างตัวอย่างที่ 3 กับ ตัวอย่างที่ 8 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินของหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์

รายการ	หลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์	
	ตัวอย่างที่ 3 ราคาประเมิน 150,000,000 บาท	ตัวอย่างที่ 8 ราคาประเมิน 130,000,000 บาท
ยอดสินเชื่อ	120,000,000	120,000,000
อัตราดอกเบี้ยที่คิดลด (ร้อยละ)	7	7
จำนวนปีที่คิดลด (ปี)	5.5	5.5
มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน	93,000,000	80,600,000
จำนวนเงินกันสำรอง	27,000,000	39,400,000
	ผลต่าง	12,400,000

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบเงินกันสำรองระหว่างตัวอย่างที่ 3 กับ ตัวอย่างที่ 8 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินของหลักประกันประเภทอสังหาริมทรัพย์ ซึ่งราคาหลักประกันของอสังหาริมทรัพย์เดิมเท่ากับ 150,000,000 บาท แต่จากตัวอย่างที่ 8 ราคาหลักประกันของอสังหาริมทรัพย์เท่ากับ 130,000,000 บาท ต่างกันตรงราคาประเมินของหลักประกันซึ่งลดลง 20,000,000 บาท แต่ปัจจัยตัวอื่นนอกจากราคาประเมินของหลักประกันเหมือนเดิม แต่ทำให้นักธนาคารต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้น ซึ่งเดิมธนาคารพาณิชย์กันเงินสำรองจำนวน 27,000,000 บาท มาเป็นกันเงินสำรองจำนวน 39,500,000 บาท เพิ่มขึ้นจากเดิม 12,500,000 บาท

ตัวอย่างที่ 9 จากตัวอย่างที่ 6 หากธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท กขค จำนวน 90,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จดจำนองเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาดเป็นประกัน สินเชื่อด้วยมูลค่าจำนอง 90,000,000 ล้านบาท ผู้ประเมินราคาประเมินมูลค่าเครื่องจักรไว้ที่ 90,000,000 ล้านบาท อายุการใช้งานเครื่องจักร 5 ปี ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2550 ลูกหนี้เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรองดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{90 \text{ ล้านบาท}}{5 \text{ ปี}} \\ &= 18 \text{ ล้านบาทต่อปี} \\ \text{มูลค่าหลักประกันหลังหักค่าเสื่อมราคา} &= 90 - (18) \times (2.5) \\ &= 45 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักร} &= \frac{90 - (18) \times 2.5 \text{ ปี}}{(1 + 0.07)^{2.5}} \\ &= (84.4\%) \times 45 \text{ ล้านบาท} \\ &= 37.98 \text{ ล้านบาท} \\ \text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} &= \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน} \\ &= 90 - 37.98 \\ &= 52.02 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

จากตัวอย่างที่ 9 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด แต่เนื่องจากลูกหนี้มีหลักประกันเป็นเครื่องจักร ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 90,000,000 บาท เท่ากับจำนวนที่เป็นหนี้ จำนวนปีที่นำมาใช้คิดลดเท่ากับ 2.5 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักรแล้ว สินเชื่อรายนี้จะมีมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 37,980,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้น ลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 52,080,000 บาท

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบเงินกันสำรองระหว่างตัวอย่างที่ 5 กับ ตัวอย่างที่ 9 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินของหลักประกันประเภทเครื่องจักร (ใหม่)

รายการ	หลักประกันประเภทเครื่องจักร (ใหม่)	
	ตัวอย่างที่ 5 ราคาประเมิน 110,000,000 บาท	ตัวอย่างที่ 9 ราคาประเมิน 90,000,000 บาท
ยอดสินเชื่อ	90,000,000	90,000,000
อัตราดอกเบี้ยที่คิดลด (ร้อยละ)	7	7
จำนวนปีที่คิดลด	2.5	2.5
ค่าเสื่อมราคา	22,000,000	22,000,000
มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน	93,000,000	80,600,000
จำนวนเงินกันสำรอง	43,580,000	52,020,000
	ผลต่าง	8,440,000

จากตารางที่ 4 เปรียบเทียบเงินกันสำรองระหว่างตัวอย่างที่ 5 กับ ตัวอย่างที่ 9 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินของหลักประกันประเภทเครื่องจักร (ใหม่) ซึ่งเดิมราคาหลักประกันของเครื่องจักรเท่ากับ 110,000,000 บาท แต่จากตัวอย่างที่ 9 ราคาหลักประกันของเครื่องจักรเท่ากับ 90,000,000 บาท ต่างกันตรงราคาประเมินของหลักประกันซึ่งลดลง 20,000,000 บาท แต่ปัจจัย

ตัวอื่นนอกจากราคาประเมินของหลักประกันเหมือนเดิม แต่ทำให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้น ซึ่งจากเดิมกันสำรองจำนวน 43,580,000 บาท มาเป็นกันสำรองจำนวน 52,020,000 บาท เพิ่มขึ้นจากเดิม 8,440,000 บาท

ตัวอย่างที่ 10 จากตัวอย่างที่ 6 หากธนาคารให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ บริษัท กขค เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2550 จำนวน 90,000,000 บาท โดยลูกหนี้ได้จัดจ้างเครื่องจักรที่อยู่ในความต้องการของตลาดเป็นประกันสินเชื่อด้วยมูลค่าจ้าง 90,000,000 ล้านบาท ผู้ประเมินราคาประเมินมูลค่าเครื่องจักรไว้ที่ 90,000,000 ล้านบาท อายุการใช้งานเครื่องจักร 5 ปี ณ วันสิ้นงวดบัญชี 31 ธันวาคม 2551 ลูกหนี้เป็นลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ธนาคารพาณิชย์จะต้องกันสำรองดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

$$\begin{aligned} \text{ค่าเสื่อมราคาต่อปี} &= \frac{90}{5 \text{ ปี}} \\ &= 18 \text{ ต่อปี} \end{aligned}$$

ณ สิ้นงวดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 เครื่องจักรใช้งานไปแล้ว 2 ปี และคาดว่าจะขายได้ในอีก 2.5 ปี ดังนั้นมูลค่าเครื่องจักรที่จะนำมาคำนวณ

$$\begin{aligned} \text{มูลค่าหลักประกันหลังหักค่าเสื่อมราคา} &= 90 - (18) \times (2+2.5) \\ &= 81 \text{ ล้านบาท} \end{aligned}$$

$$\text{มูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักร} = \frac{90 - (18) \times (2+2.5)}{(1 + 0.07)^{2.5}}$$

$$= (84.4\%) \times 9 \text{ ล้านบาท}$$

$$= 7.60 \text{ ล้านบาท}$$

$$\text{เงินกันสำรองร้อยละ 100} = \text{ยอดสินเชื่อ} - \text{มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน}$$

$$= 90 - 7.60$$

$$= 87.30 \text{ ล้านบาท}$$

จากตัวอย่างที่ 10 ธนาคารมีลูกหนี้ถูกจัดชั้นสินทรัพย์ให้เป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานซึ่งต้องกันเงินสำรองสำหรับยอดสินเชื่อในอัตราร้อยละ 100 เท่ากับจำนวนยอดลูกหนี้ทั้งหมด แต่เนื่องจากลูกหนี้มีหลักประกันเป็นเครื่องจักร ราคาประเมินตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 90,000,000 บาท เท่ากับจำนวนที่เป็นหนี้ จำนวนปีที่นำมาใช้คิดลดเท่ากับ 2.5 ปี และอัตราดอกเบี้ยคิดลดเท่ากับร้อยละ 7 เมื่อคำนวณหามูลค่าปัจจุบันตามสูตรการหามูลค่าปัจจุบันของเครื่องจักรแล้ว สินเชื่อรายนี้จะมีมูลค่าปัจจุบันของหลักประกันเท่ากับ 37,980,000 บาท ธนาคารแห่งประเทศไทยยอมให้นำมาหักออกจากยอดลูกหนี้ทั้งหมดก่อนแล้วจึงกันเงินสำรองในส่วนต่างระหว่างยอดเงินคงค้างเป็นกับมูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน ดังนั้น ลูกหนี้รายนี้ธนาคารจึงต้องกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเท่ากับ 52,080,000 บาท

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบเงินกันสำรองระหว่างตัวอย่างที่ 6 กับ ตัวอย่างที่ 10 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินของหลักประกันประเภทเครื่องจักร (เก่า)

รายการ	หลักประกันประเภทเครื่องจักร (เก่า)	
	ตัวอย่างที่ 6 ราคาประเมิน 110,000,000 บาท	ตัวอย่างที่ 10 ราคาประเมิน 90,000,000 บาท
ยอดสินเชื่อ	90,000,000	90,000,000
อัตราดอกเบี้ยที่คิดลด (ร้อยละ)	7	7
จำนวนปีที่คิดลด (ปี)	2.5	2.5
อายุการใช้งานเครื่องจักร (ปี)	2	2
ค่าเสื่อมราคา	22,000,000	22,000,000
มูลค่าปัจจุบันของหลักประกัน	93,000,000	80,600,000
จำนวนเงินกันสำรอง	80,720,000	87,300,000
	ผลต่าง	6,580,000

จากตารางที่ 5 เปรียบเทียบเงินกันสำรองระหว่างตัวอย่างที่ 6 กับ ตัวอย่างที่ 10 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงราคาประเมินของหลักประกันประเภทเครื่องจักร (เก่า) ซึ่งเดิมราคาหลักประกันของเครื่องจักรเท่ากับ 110,000,000 บาท แต่จากตัวอย่างที่ 10 ราคาหลักประกันของเครื่องจักร

เท่ากับ 90,000,000 บาท ต่างกันตรงราคาประเมินของหลักประกันซึ่งลดลง 20,000,000 บาท แต่ปัจจัยตัวอื่นนอกจากราคาประเมินของหลักประกันเหมือนเดิม แต่ทำให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้น ซึ่งจากเดิมกันสำรองจำนวน 80,720,000 บาท มาเป็นกันสำรองจำนวน 87,300,000 บาท เพิ่มขึ้นจากเดิม 6,580,000 บาท

จากตัวอย่างที่ 9 และตัวอย่างที่ 10 ซึ่งเป็นการคำนวณการกันเงินสำรองจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกันประเภทเครื่องจักร พบว่าหากหลักประกันมีการประเมินราคาลดลงก็จะมีผลให้ธนาคารต้องกันเงินสำรองเพิ่มขึ้น และหลักประกันประเภทเครื่องจักรซึ่งมีปัจจัยเรื่องค่าเสื่อมมาเป็นตัวกำหนดการคำนวณเงินกันสำรองด้วยแล้วยิ่งทำให้หลักประกันประเภทนี้มีความเสี่ยงที่มูลค่าของหลักประกันจะไม่มีมูลค่าให้นำมาปรับลดยอดเงินกันสำรอง ทำให้ต้องกันสำรองเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะจากตัวอย่างที่ 10 จะพบว่าหากธนาคารปล่อยสินเชื่อเท่ากับจำนวนหลักประกันและต่อมาหลักประกันเป็นหลักประกันเก่าที่มีความเสื่อมหลายปีก็จะมีความเสี่ยงในการที่ต้องกันเงินสำรองเท่ากับยอดสินเชื่อทั้งหมด

2. การกันเงินสำรองแบบรายกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach)

ธนาคารกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์สามารถกันเงินสำรองเป็นแบบรายกลุ่มสินเชื่อได้ โดยธนาคารพาณิชย์ต้องมีการจัดประเภทและการคำนวณเงินกันสำรองสำหรับการกันเงินสำรองเป็นกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach) ดังนี้

1. ให้ธนาคารพาณิชย์จัดกลุ่มสินเชื่อเพื่อนำมาคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตตามลักษณะดังต่อไปนี้

1.1 วัตถุประสงค์การกู้ยืม เช่น สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อบัตรเครดิต สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อเช่าซื้อ เป็นต้น

1.2 สถานการณ์ค้างชำระหรือการจัดชั้นของสินเชื่อ เช่น ชั้นปกติ (ค้างชำระ 0-1 เดือน) ชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้าง 1-3 เดือน) ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (3-6 เดือน) เป็นต้น

1.3 ช่วงอายุของสินเชื่อ เช่น สินเชื่อระยะสั้น สินเชื่อระยะกลาง สินเชื่อระยะยาว เป็นต้นนอกจากนี้ ธนาคารพาณิชย์อาจนำปัจจัยอื่น ๆ มาใช้พิจารณาจัดประเภทสินเชื่อเพื่อสะท้อนความเสี่ยงด้านเครดิตที่คล้ายคลึงกันได้ดียิ่งขึ้น เช่น

1.4 ลักษณะลูกหนี้ เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมของลูกหนี้ อาชีพลูกหนี้ รั้บรายได้ของลูกหนี้ ถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ หรือ อันดับความน่าเชื่อถือของลูกหนี้ เป็นต้น

1.5 ลักษณะหลักประกัน เช่น ประเภทหลักประกัน คุณภาพหลักประกัน สภาพคล่องและความต้องการในตลาดของหลักประกัน ที่ตั้งของหลักประกัน เป็นต้น

1.6 ปัจจัยอื่นที่อาจมีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ เช่น สัดส่วนการชำระหนี้ อัตราส่วนการใช้วงเงิน เป็นต้น

2. ในการคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต ให้ธนาคารพาณิชย์ พิจารณาถึงผลกระทบจากมูลค่าเงินตามระยะเวลา (time value of money) ซึ่งคำนวณจากอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด (กำหนดให้เท่ากับร้อยละ 7 ซึ่งเป็นอัตราประมาณการ MLR เบื้องต้นในปัจจุบัน) ทั้งนี้ แบบจำลองดังกล่าวต้องเป็นแบบจำลองที่ได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไปและสอดคล้องตามที่มาตรฐานการบัญชีกำหนด ซึ่งอาจเป็นแบบจำลองทางการเงิน ทางสถิติ หรือทางคณิตศาสตร์ก็ได้

3. ธนาคารพาณิชย์อาจคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตได้ตามตัวอย่างการคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหรือแบบจำลองทางคณิตศาสตร์ดังต่อไปนี้

ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต = $EAD \times PD \times LGD$ โดยกำหนดให้

EAD หมายถึง ยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระ (Exposure At Default)

PD หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default) เช่น ความน่าจะเป็นที่กลุ่มสินเชื่อกันจะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นต้น

LGD หมายถึง ร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง 1 กับร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate) เช่น สัดส่วนกระแสเงินสดคิดลดที่ได้รับจากการขายหลักประกันต่อยอดหนี้ หรือสัดส่วนกระแสเงินสดคิดลดที่ได้นับจากลูกหนี้หลังจากจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานต่อยอดหนี้ เป็นต้น

4. ธนาคารพาณิชย์ต้องปรับปรุงผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตด้วยข้อมูล แนวโน้มและปัจจัยที่อาจมีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ ดังนี้

4.1 นโยบายการบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน เช่น นโยบายการให้สินเชื่อ การสอบทานสินเชื่อ การจัดชั้นสินเชื่อ การกันเงินสำรอง การตัดจำหน่ายหนี้สูญ หรือการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เป็นต้น

4.2 การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ หรือหน่วยงานกำกับที่เกี่ยวข้อง เช่น ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมสรรพากร กรมบังคับคดี กรมที่ดิน เป็นต้น

4.3 สภาวะเศรษฐกิจทั้งในและต่างประเทศ เช่น ผลิตภัณ์มวลรวมในประเทศ อัตราดอกเบี้ย นโยบาย อัตราเงินเฟ้อ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ราคาน้ำมัน อัตราการว่างงาน เป็นต้น

4.4 ปัจจัยอื่น เช่น สภาวะการแข่งขันของอุตสาหกรรมลูกหนี้ ความผันผวนของ ราคาหลักประกัน เป็นต้น

5. สถาบันการเงินต้องเก็บเอกสารหลักฐานประกอบการคำนวณผลขาดทุนจาก ประสบการณ์ในอดีตและการปรับปรุงที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ผู้ตรวจสอบของธนาคารแห่งประเทศไทย การกันสำรองแบบรายกลุ่มสินเชื่อ (Collective Approach) จะเป็นเรื่องของการนำ ประสบการณ์ในอดีตมาใช้ประเมินเหตุการณ์ในอนาคต แบ่งการคำนวณเงินกันสำรองเป็น 3 กรณี คือ

กรณีที่ 1 กรณีสถาบันการเงินสามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะ ของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ

กรณีที่ 2 กรณีสถาบันการเงินไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยน สถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ

กรณีที่ 3 กรณีธนาคารพาณิชย์สามารถคำนวณอัตราการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้ อย่างน่าเชื่อถือ

กรณีที่ 1 หากธนาคารพาณิชย์มีข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสถานะสินเชื่อของลูกค้ากลุ่มนี้ ได้อย่างน่าเชื่อถือ

หากธนาคารต้องการกันสำรองแบบรายกลุ่ม ต้องอาศัยแบบจำลองการหาผลขาดทุน ในอดีต โดยใช้แบบจำลองตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด จะมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD)

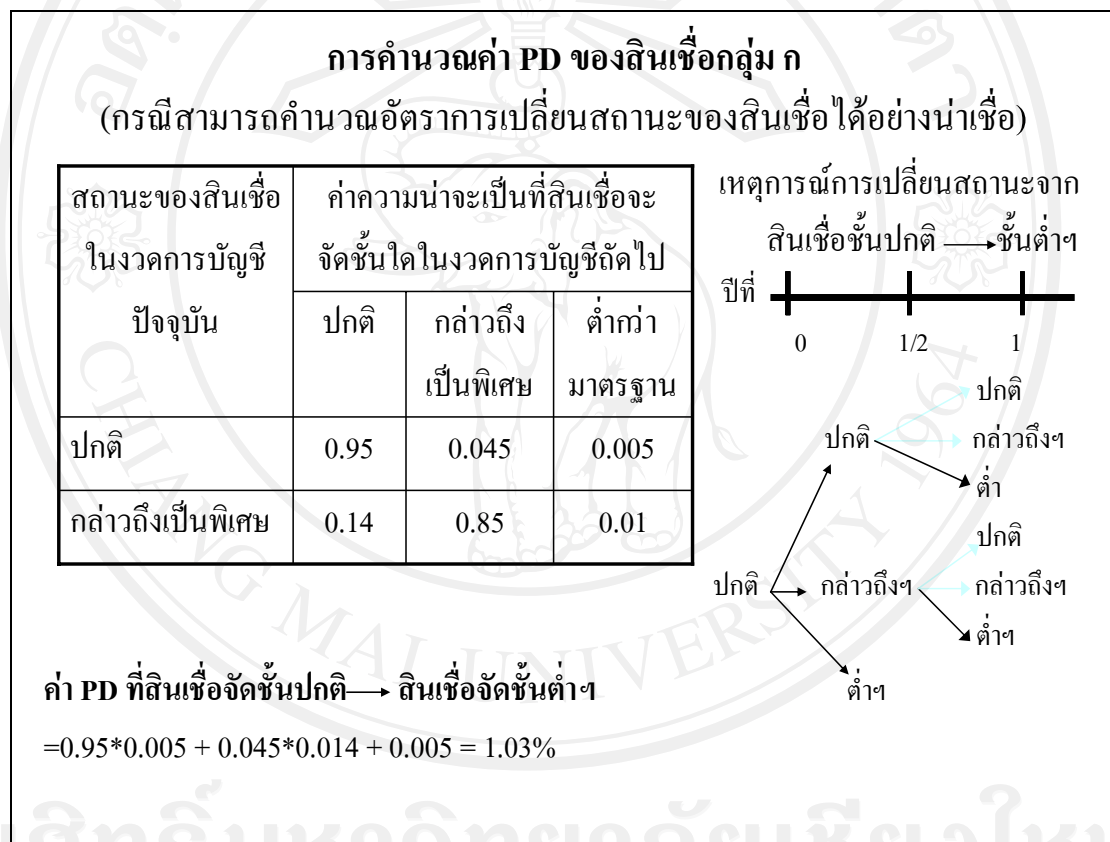
ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัด ชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง 1 กับ ร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate)

ขั้นตอนที่ 3 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาเงินกันสำรองจากยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้
ผิดนัดชำระ (Exposure At Default = EAD)

ตัวอย่างที่ 11 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธนาคารได้จัดกลุ่มลูกหนี้เป็นลูกหนี้ กลุ่ม ก.
ซึ่งเป็นลูกหนี้จัดชั้นปกติ ลูกหนี้กลุ่มนี้จัดอยู่ในกลุ่มลูกหนี้ที่มีอายุการชำระหนี้ 3 ปี

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of
Default = PD)

ภาพที่ 2 การคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือของ
เหตุการณ์สินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 2 แสดงการเปลี่ยนสถานะสินเชื่อจากสถานะจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็น
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานภายใน 1 ปี นั้นมี 3 แนวทาง คือ

1. สินเชื่อที่จัดชั้นปกติ ณ ต้นงวดบัญชีจะยังคงเป็นสินเชื่อที่คงสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นปกติในงวดบัญชีครั้งปีแล้วเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในงวดสิ้นปีบัญชีได้ หรือ

2. สินเชื่อที่จัดชั้นปกติ ณ ต้นงวดบัญชีเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษในงวดครั้งปีบัญชีแล้วเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในงวดสิ้นปีบัญชีได้ หรือ

3. สินเชื่อที่จัดชั้นปกติ ณ ต้นงวดบัญชีเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในงวดงวดครั้งปีบัญชีทันที

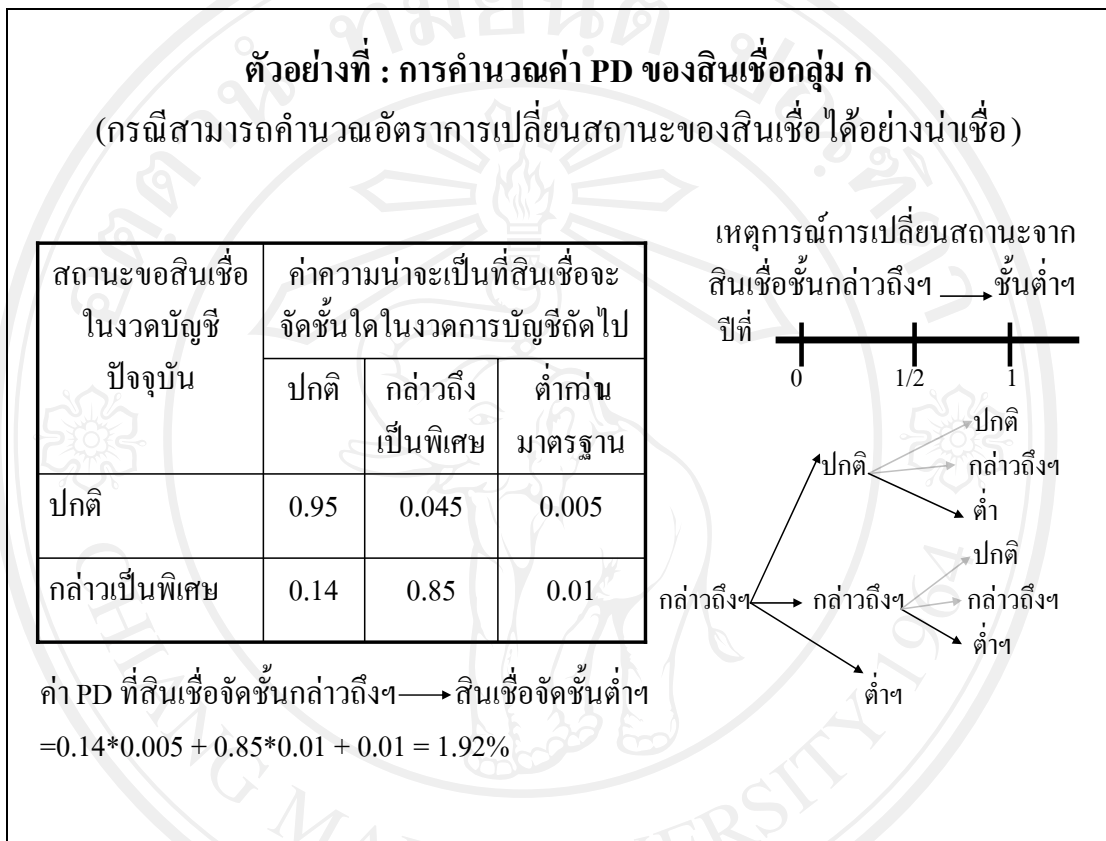
การเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นของสินเชื่อมีเรื่องของค่าความน่าจะเป็นซึ่งเป็นการเก็บสถิติและข้อมูลในอดีตของธนาคารพาณิชย์เองนำมาใช้ประกอบการคำนวณเพื่อหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ซึ่งคำนวณหาได้ตามตารางประกอบการคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ของสินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี

ตารางที่ 6 แสดงการคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ของสินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ใน 1 ปี

ลักษณะเหตุการณ์ที่สินเชื่อกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากการจัดชั้นเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			ค่าความน่าจะเป็น (ร้อยละ)
ณ ต้นงวดการบัญชีที่ 1	ณ ต้นงวดการบัญชีที่ 1	ณ ต้นงวดการบัญชีที่ 2	
ปกติ	ปกติ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.950 \times 0.005 = 0.48$
	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.045 \times 0.010 = 0.05$
	ต่ำกว่ามาตรฐาน		0.005
ค่าความน่าจะเป็นรวมที่สินเชื่อกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากชั้นปกติเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			1.03

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 6 และภาพที่ 2 ภายใต้วินิจฉัยจากข้อมูลประสบการณ์ในอดีตพบว่า
สินเชื่อกู้ ก. อาจเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี มีค่าความน่าจะเป็นที่
กลุ่มสินเชื่อ ก ที่เป็นกลุ่มสินเชื่อจัดชั้นปกติจะเปลี่ยนสถานะเป็นจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานเป็นอัตรา
ร้อยละ 1.03

ภาพที่ 3 แสดงการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือของเหตุการณ์สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึง
เป็นพิเศษเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 3 แสดงการเปลี่ยนสถานะสินเชื่อจากสถานะจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ
เปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานภายใน 1 ปี นั้นมี 3 แนวทาง คือ

1. สินเชื่อที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ วันต้นงวดบัญชีจะสามารถกลับมาเป็นสินเชื่อ
จัดชั้นปกติในงวดบัญชีครั้งต่อไปแล้วเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในงวดสิ้นปีบัญชี
หรือ

2. สินเชื่อที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ วันต้นงวดบัญชีจะยังคงสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษในงวดครั้งปีบัญชีแล้วเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในงวดสิ้นปีบัญชี หรือ

3. สินเชื่อที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ วันต้นงวดบัญชีเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐานในงวดงวดครั้งปีบัญชีทันที

การเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นของสินเชื่อมีเรื่องของค่าความน่าจะเป็นซึ่งเป็นการเก็บสถิติและข้อมูลในอดีตของธนาคารพาณิชย์เอง นำมาใช้ประกอบการคำนวณเพื่อหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ซึ่งคำนวณได้ตามตารางประกอบการคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD)

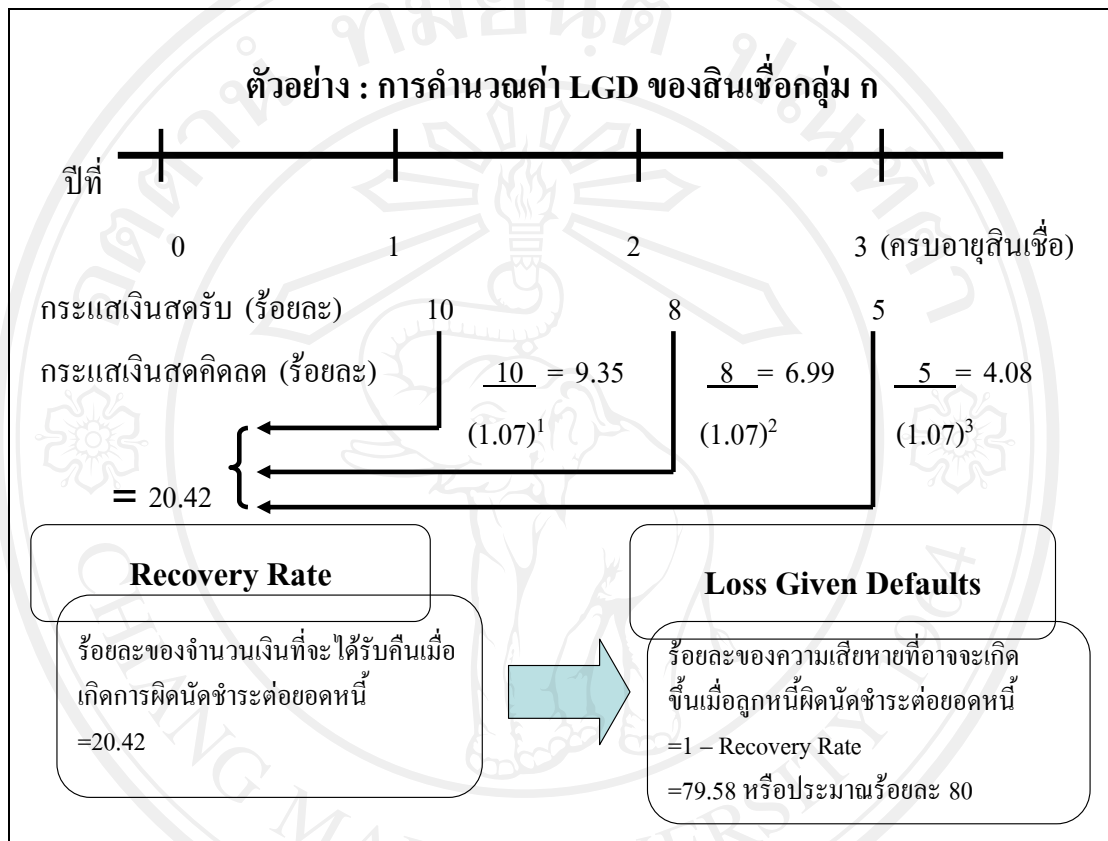
ตารางที่ 7 แสดงการคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ของสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ใน 1 ปี

ลักษณะเหตุการณ์ที่สินเชื่อกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากการจัดชั้นเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			ค่าความน่าจะเป็น (ร้อยละ)
ณ ต้นงวดการบัญชีที่ 1	ณ สิ้นงวดการบัญชีที่ 1	ณ สิ้นงวดการบัญชีที่ 2	
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ปกติ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.14 * 0.005 = 0.07$
	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	$0.85 * 0.01 = 0.85$
	ต่ำกว่ามาตรฐาน		1.00
ค่าความน่าจะเป็นรวมที่สินเชื่อกลุ่ม ก จะเปลี่ยนจากชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี			1.92

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 7 และภาพที่ 3 ภายใต้อสมมติฐานจากข้อมูลประสบการณ์ในอดีตพบว่าสินเชื่อกลุ่ม ก. อาจจะเปลี่ยนสถานะจากสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี มีค่าความน่าจะเป็นที่กลุ่มสินเชื่อ ก ที่เป็นกลุ่มสินเชื่อจัดชั้นปกติจะเปลี่ยนสถานะเป็นจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานเป็นอัตรา ร้อยละ 1.92

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss given default = LGD) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง 1 กับ ร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate)

ภาพที่ 4 แสดงการคำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 4 แสดงการคำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก ซึ่งถูกจัดกลุ่มให้เป็นสินเชื่อในกลุ่มที่มีอายุหนี้ 3 ปี ธนาคารพาณิชย์ต้องเก็บข้อมูลและประสบการณ์ในอดีตว่าลูกหนี้กลุ่มที่มีอายุหนี้ 3 ปีนี้ธนาคารพาณิชย์เคยได้รับชำระหนี้มาเท่าไรแล้วจึงคำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก. ดังตารางประกอบ

ตารางที่ 8 การคำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก.

จำนวนปีหลังจัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน	ร้อยละเฉลี่ยของจำนวนเงินที่ได้รับคืนต่อยอดหนี้	
	กระแสเงินสดรับ	กระแสเงินสดรับคิดลด
1	10	9.35
2	8	6.99
3 (ครบกำหนดอายุสินเชื่อ)	5	4.08
รวม	23	20.42

จากตารางที่ 8 ประกอบการคำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก สมมติว่าตั้งแต่เริ่มแรกที่เป็นหนี้จนถึงวันครบอายุสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้จริงปีที่ 1 ร้อยละ 10 ปีที่ 2 ร้อยละ 8 และปีที่ 3 ซึ่งเป็นปีที่ครบกำหนดอายุสินเชื่อคือ ร้อยละ 5 รวมเป็นทั้งอายุสัญญาคือร้อยละ 23 แต่ธนาคารต้องนำกระแสเงินสดรับแต่ละปีนำมาหากระแสเงินสดรับคิดลดก่อน คือปีที่ 1 เท่ากับร้อยละ 9.35 ปีที่ 2 ร้อยละ 6.99 และปีที่ 3 ซึ่งเป็นปีที่ครบกำหนดอายุสินเชื่อคือ ร้อยละ 4.08 รวมเป็นทั้งอายุสัญญากระแสเงินสดรับคิดลดคือร้อยละ 20.42 ซึ่งถือเป็นร้อยละของจำนวนเงินที่จะได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate = RR) เท่ากับ 20.42

ดังนั้น ร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{LGD} = 1 - \text{RR (Recovery Rate)}$$

$$= 1 - 0.2042$$

$$= \text{ร้อยละ } 79.58$$

หรือประมาณร้อยละ 80

ขั้นตอนที่ 3 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต

จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ของการคำนวณหาต้นทุนสำรองสินเชื่อแบบกลุ่มของสินเชื่อกลุ่ม ก. ทั้งสินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน และ

สินเชื่อกู้ยืมต่ำกว่าถึงเป็นพิเศษเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อกู้ยืมต่ำกว่ามาตรฐาน สามารถนำมาคำนวณหา ร้อยละของการกักเงินสำรองของสินเชื่อบนกลุ่มของสินเชื่อกู้ยืมปกติและสินเชื่อกู้ยืมต่ำกว่าถึงเป็นพิเศษ ดังนี้

ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกู้ยืม ก ที่จัดชั้นปกติ สามารถคำนวณได้จากผลคูณของค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) กับร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต (ร้อยละ)} &= \text{PD} \times \text{LGD} \\ &= 1.03 \times 80 \\ &= 0.82 \end{aligned}$$

ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกู้ยืม ก ที่จัดชั้นต่ำกว่าถึงเป็นพิเศษ สามารถคำนวณได้จากผลคูณของค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) กับร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต (ร้อยละ)} &= \text{PD} \times \text{LGD} \\ &= 1.92 \times 80 \\ &= 1.54 \end{aligned}$$

ตารางที่ 9 คำนวณหาเงินกันสำรองจากยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระ (Exposure At Default = EAD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก.

สถานการณ์จัดชั้นของสินเชื่อกลุ่ม ก	ยอดหนี้ ณ สิ้นไตรมาส (EAD)	จำนวนเงินกันสำรอง (ร้อยละ)
ปกติ	5,000	$5,000 * 0.82 = 41.0$
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	1,000	$1,000 * 1.54 = 15.4$

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 9 และภาพที่ 5 ประกอบขั้นตอนที่ 4 ลูกหนี้กลุ่ม ก ที่ถูกจัดชั้นปกติ และจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (กรณีสถาบันการเงินสามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ) จำนวน 5,000 บาท และจำนวน 1,000 บาท ตามลำดับ นั้น หลังจากคำนวณตามปัจจัยที่นำมาคิดลดจากประสบการณ์และเหตุการณ์ในอดีตและพบว่าไม่มีข้อมูล แนวโน้ม หรือปัจจัยใด ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญ ตามขั้นตอน ที่ 1 – ขั้นตอนที่ 3 ทั้งหมดแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองสำหรับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับสินเชื่อกลุ่ม ก. จำนวน 41 บาท และ 15.40 บาท ตามลำดับ

กรณีที่ 2 กรณีธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ

ตัวอย่างที่ 12 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธนาคารได้จัดกลุ่มลูกหนี้เป็นลูกหนี้ กลุ่ม ก. ซึ่งเป็นลูกหนี้ที่มีอายุการชำระหนี้ 3 ปี

หากธนาคารต้องการกันสำรองแบบรายกลุ่ม ต้องอาศัยแบบจำลองการหาผลขาดทุนในอดีตโดยใช้แบบจำลองตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยมีขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้คือ

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD)

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง 1 กับ ร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate)

ขั้นตอนที่ 3 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาเงินกันสำรองจากยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้
ผิดนัดชำระ (Exposure At Default = EAD)

ตัวอย่างที่ : การคำนวณค่า PD ของสินเชื่อกลุ่ม ก
(กรณีไม่สามารถคำนวณอัตราการเปลี่ยนของสินเชื่อได้)

	สถานการณ์จัดชั้นของสินเชื่อกลุ่ม ก				วิธีการคำนวณค่า PD	
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน		จัดชั้นปกติ	จัดชั้นต่ำๆ
01 ม.ค.50	1000	600	16		=	สินเชื่อบริษัท
30 มิ.ย.50	2000	700	17			สินเชื่อบริษัท
31 ธ.ค. 50	3000	800	18	=18/1000		1.80%
30 มิ.ย.51	4000	900	19	=19/2000		0.95%
31 ธ.ค.51	5000	1000	20	=20/3000		0.67%
				เฉลี่ย		0.95%

ตั้งหนี้ค่า PD ที่สินเชื่อจัดชั้นปกติ → สินเชื่อจัดชั้นต่ำๆ = 0.95%

ภาพที่ 6 แสดงการคำนวณหาความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ของเหตุการณ์สินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 6 แสดงการคำนวณหาความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ของเหตุการณ์สินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งธนาคารพาณิชย์อาจคำนวณหาความน่าจะเป็นที่จะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี ข้างหน้าด้วยวิธีอัตราส่วนของสินเชื่อ ซึ่งคำนวณจากข้อมูลประสบการณ์ในอดีตของการจัดชั้นสินเชื่อกลุ่ม ก. จากสูตรและตารางประกอบ ดังนี้

สูตรการคำนวณหาความน่าจะเป็นที่สินเชื่อกจะเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นปกติไปเป็น
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

$$= \frac{\text{สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน}}{\text{สินเชื่อจัดชั้นปกติ 2 งวดบัญชีที่ผ่านมา}}$$

ตารางที่ 10 คำนวณหาความน่าจะเป็นที่สินเชื่อกกลุ่ม ก. ซึ่งจัดชั้นปกติจะจัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน
ใน 1 ปี สามารถคำนวณได้จากอัตราเฉลี่ยย้อนหลังของสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐานต่อสินเชื่อจัด
ชั้น ปกติ 2 งวดการบัญชีที่ผ่านมา

สถานะการจัดชั้นสินเชื่อกกลุ่ม ก.	ร้อยละ
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 50 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 1 ม.ค. 50	1.80
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 30 มิ.ย. 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 30 มิ.ย. 50	0.95
สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 31 ธ.ค. 50	0.67
ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (1.80%*1,000+0.95%*2,000+0.67%*3,000)/(1,000+2,000+3,000)	0.95

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 10 สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธันวาคม 2550 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ
ณ 1 มกราคม 2550 มีค่าเท่ากับร้อยละ 1.80 และ สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 30 มิถุนายน 2551
ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 30 มิถุนายน 2550 มีค่าเท่ากับร้อยละ 0.95 และสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่า
มาตรฐาน ณ 31 ธันวาคม 51 ต่อสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ 31 ธันวาคม 2550 มีค่าเท่ากับร้อยละ 0.67
ธนาคารพาณิชย์ต้องนำค่าร้อยละที่หาได้มาคำนวณหาอัตราเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับร้อยละ
0.95

ตัวอย่างที่ 2: การคำนวณค่า PD ของสินเชื่อกลุ่ม ก
(กรณีไม่สามารถคำนวณอัตราการเปลี่ยนของสินเชื่อได้)

	สถานการณ์จัดชั้นของสินเชื่อกลุ่ม ก			วิธีการคำนวณค่า PD จัดชั้นกล่าวถึงฯ → จัดชั้นต่ำฯ = $\frac{\text{สินเชื่อชั้นต่ำฯ}}{\text{สินเชื่อชั้นปกติ 2 งวดบัญชีที่ผ่านมา}}$
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	
01 ม.ค.50	1000	600	16	=18/600 =19/700 =20/800 เฉลี่ย
30 มิ.ย.50	2000	700	17	
31 ธ.ค.50	3000	800	18	
30 มิ.ย.51	4000	900	19	
31 ธ.ค.51	5000	1000	20	

สัดส่วน
3.00%
2.71%
2.50%
2.71%

ดังนั้น ค่า PD ที่สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงฯ → จัดชั้นต่ำฯ = 2.71%

ภาพที่ 7 การคำนวณหาความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of default = PD) ของเหตุการณ์สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 7 แสดงการคำนวณหาความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) ของเหตุการณ์สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งธนาคารพาณิชย์อาจคำนวณค่าความน่าจะเป็นที่จะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี ข้างหน้าด้วยวิธีอัตราส่วนของสินเชื่อ ซึ่งคำนวณจากข้อมูลประสบการณ์ในอดีตของการจัดชั้นสินเชื่อกลุ่ม ก. จากสูตรและผังตารางประกอบ ดังนี้

สูตรการคำนวณหาความน่าจะเป็นที่สินเชื่อจะเปลี่ยนสถานการณ์จัดชั้นปกติไปเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

$$= \frac{\text{สินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน}}{\text{สินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ 2 งวดบัญชีที่ผ่านมา}}$$

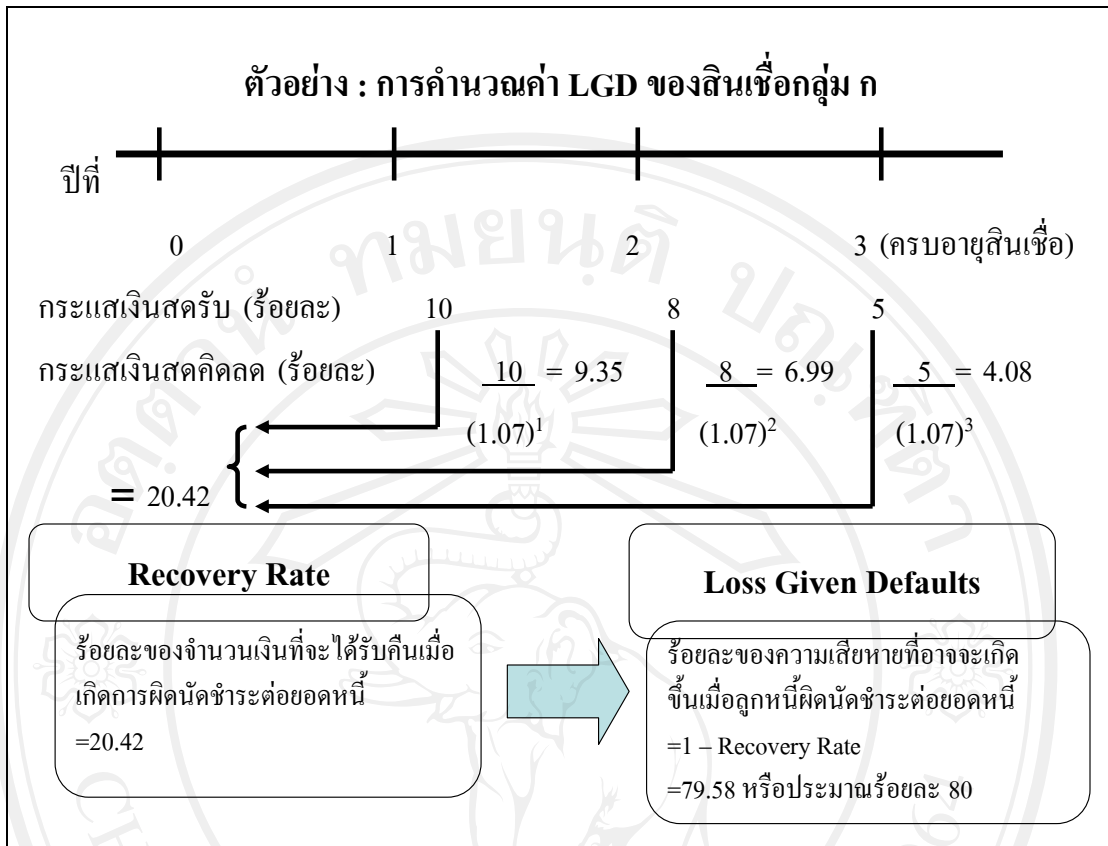
ตารางที่ 11 การคำนวณหาค่าความน่าจะเป็นที่สินเชื่อกลุ่ม ก. ซึ่งจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษจะจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานใน 1 ปี สามารถคำนวณได้จากอัตราเฉลี่ยย้อนหลังของสินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐานต่อสินเชื่อกจัดชั้น ปกติ 2 งวดการบัญชีที่ผ่านมา

สถานะการจัดชั้นสินเชื่อกกลุ่ม ก.	ร้อยละ
สินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค. 50 ต่อสินเชื่อกจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 1 ม.ค. 50	3.00
สินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 30 มิ.ย.51 ต่อสินเชื่อกจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 30 มิ.ย. 50	2.71
สินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธ.ค.51 ต่อสินเชื่อกจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 31 ธ.ค.50	2.50
ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก $(3.00*600+2.71*700+2.50*800)/(600+700+800)$	2.71

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 11 สินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 31 ธันวาคม 2550 ต่อสินเชื่อกจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 1 มกราคม 2550 มีค่าเท่ากับร้อยละ 3.00 และ สินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ณ 30 มิถุนายน 2551 ต่อสินเชื่อกจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 30 มิถุนายน 2550 มีค่าเท่ากับร้อยละ 2.71 และสินเชื่อกจัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน ณ 31 ธันวาคม 51 ต่อสินเชื่อกจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ 31 ธันวาคม 2550 มีค่าเท่ากับร้อยละ 2.50 ธนาคารพาณิชย์ต้องนำค่าร้อยละที่หาได้มาคำนวณหาค่าร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักมีค่าเท่ากับ ร้อยละ 2.71

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ซึ่งสามารถคำนวณได้จากผลต่างระหว่าง 1 กับ ร้อยละของจำนวนเงินที่ได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate)

ภาพที่ 8 แสดงการคำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD)
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากภาพที่ 8 แสดงการคำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกู้ยืม ซึ่งถูกจัดกลุ่มให้เป็นสินเชื่อในกลุ่มที่มีอายุหนี้ 3 ปี ธนาคารพาณิชย์ต้องเก็บข้อมูลและประสบการณ์ในอดีตว่าลูกหนี้กลุ่มที่มีอายุหนี้ 3 ปีนี้ธนาคารพาณิชย์เคยได้รับชำระหนี้มาเท่าไรแล้วจึงคำนวณค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกู้ยืม ดังตารางประกอบ

ตารางที่ 12 แสดงการคำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก.

จำนวนปีหลังจัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน	ร้อยละเฉลี่ยของจำนวนเงินที่ได้รับคืนต่อยอดหนี้	
	กระแสเงินสดรับ	กระแสเงินสดรับคิดลด
1	10	9.35
2	8	6.99
3 (ครบกำหนดอายุสินเชื่อ)	5	4.08
รวม	23	20.42

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 12 แสดงการคำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก สมมติว่าตั้งแต่เริ่มแรกที่เป็นหนี้จนถึงวันครบอายุสินเชื่อ ธนาคารพาณิชย์ได้รับชำระหนี้จริงปีที่ 1 ร้อยละ 10 ปีที่ 2 ร้อยละ 8 และปีที่ 3 ซึ่งเป็นปีที่ครบกำหนดอายุสินเชื่อคือ ร้อยละ 5 รวมเป็นทั้งอายุสัญญาคือร้อยละ 23 แต่ธนาคารต้องนำกระแสเงินสดรับแต่ละปีนำมาหากระแสเงินสดรับคิดลดก่อน คือปีที่ 1 เท่ากับร้อยละ 9.35 ปีที่ 2 ร้อยละ 6.99 และปีที่ 3 ซึ่งเป็นปีที่ครบกำหนดอายุสินเชื่อคือ ร้อยละ 4.08 รวมเป็นทั้งอายุสัญญากระแสเงินสดรับคิดลดคือร้อยละ 20.42 ซึ่งถือเป็นร้อยละของจำนวนเงินที่จะได้รับคืนเมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Recovery Rate = RR) เท่ากับ 20.42

ดังนั้น ร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$\text{LGD} = 1 - \text{RR (Recovery Rate)}$$

$$= 1 - 0.2042$$

$$= 79.58\%$$

หรือประมาณร้อยละ 80

ขั้นตอนที่ 3 การคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต

จากขั้นตอนที่ 1 และขั้นตอนที่ 2 ของการคำนวณหาความสัมพันธ์สินเชื่อแบบกลุ่มของสินเชื่อกุ่ม ก ทั้งสินเชื่อจัดชั้นปกติเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน และสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษเปลี่ยนสถานะเป็นสินเชื่อจัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สามารถนำมา คำนวณหาร้อยละของการกั้นเงินสำรองของสินเชื่อแบบกลุ่มของสินเชื่อจัดชั้นปกติและสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ดังนี้

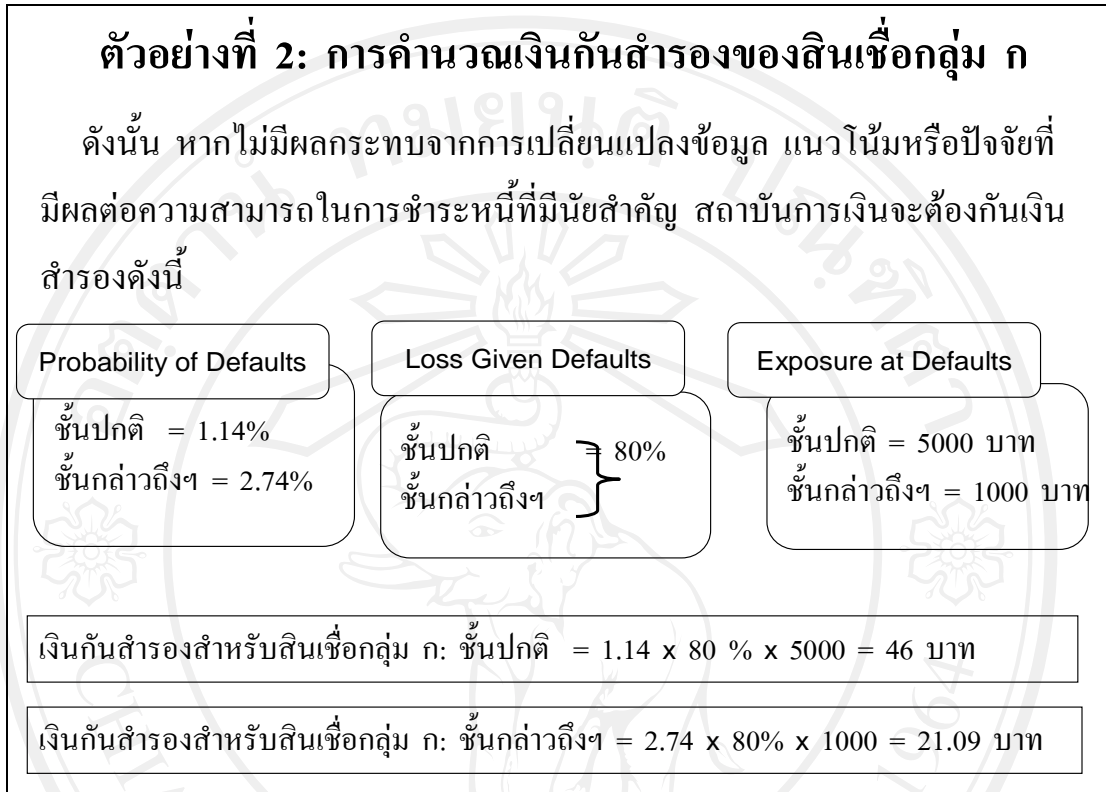
ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกุ่ม ก ที่จัดชั้นปกติ สามารถคำนวณได้จากผลคูณของค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) กับร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต (ร้อยละ)} &= \text{PD} \times \text{LGD} \\ &= 0.95 \times 80 \\ &= 0.76 \end{aligned}$$

ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกุ่ม ก ที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ สามารถคำนวณได้จากผลคูณของค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ (Probability of Default = PD) กับร้อยละของความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ได้ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีต (ร้อยละ)} &= \text{PD} \times \text{LGD} \\ &= 1.92 \times 80 \\ &= 1.54 \end{aligned}$$

ขั้นตอนที่ 4 คำนวณหาเงินกันสำรองจากยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้
ผิดนัดชำระ (Exposure At default = EAD)

ภาพที่ 9 แสดงการคำนวณหาเงินกันสำรองจากยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระ (Exposure At Default = EAD)

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากขั้นตอนที่ 1 – ขั้นตอนที่ 3 สามารถนำมาคำนวณหาเงินกันสำรองของสินเชื่อกู้ ก. ได้ดังนี้

ตารางที่ 13 คำนวณหาเงินกันสำรองจากยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระ (Exposure At Default = EAD)

สถานการณ์จัดชั้นของสินเชื่อกู้ ก	ยอดหนี้ ณ สิ้นไตรมาส (EAD)	จำนวนเงินกันสำรอง
ปกติ	5,000	$5,000 \times 0.76\% = 38.0$
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	1,000	$1,000 \times 2.17\% = 21.7$

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 13 และภาพที่ 9 ประกอบขั้นตอนที่ 4 ลูกหนี้กลุ่ม ก ที่ถูกจัดชั้นปกติ และจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (กรณีสถาบันการเงินไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ) จำนวน 5,000 บาท และจำนวน 1,000 บาท ตามลำดับ นั้น หลังจากคำนวณตามปัจจัยที่นำมาคิดลดจากประสบการณ์และเหตุการณ์ในอดีตและพบว่าไม่มีข้อมูล แนวโน้ม หรือปัจจัยใด ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างมีนัยสำคัญตาม ขั้นตอนที่ 1 – ขั้นตอนที่ 3 ทั้งหมดแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองสำหรับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สำหรับสินเชื่อกกลุ่ม ก. สำหรับสินเชื่อจัดชั้นปกติ จำนวน 38.0 บาท และสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ จำนวน 21.70 บาท ตามลำดับ

จากตัวอย่าง ลูกหนี้กลุ่ม ก ที่ถูกจัดชั้นปกติ และจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (กรณีสถาบันการเงินไม่สามารถคำนวณค่าความน่าจะเป็นในการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ) จำนวน 5,000 บาท และจำนวน 1,000 บาท นั้น หลังจากคำนวณตามปัจจัยที่นำมาคิดจากประสบการณ์และเหตุการณ์ในอดีต ตามขั้นตอนทั้งหมดแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองสำหรับค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ สินเชื่อกกลุ่ม ก. สำหรับสินเชื่อจัดชั้นปกติ จำนวน 38.0 บาท และสินเชื่อจัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ จำนวน 21.7 บาท ตามลำดับ

กรณีที่ 3 กรณีธนาคารพาณิชย์สามารถคำนวณอัตราการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อได้อย่างน่าเชื่อถือ

การกันเงินสำรองกรณีการคำนวณอัตราการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อนี้ จะใช้ผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตที่คำนวณได้จากอัตราการเปลี่ยนสถานะของสินเชื่อจัดชั้นปกติ หรือสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ไปเป็นสินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่า มาตรฐาน สงสัย สงสัยจะสูญ และสูญ ที่เกิดขึ้นจริงเฉลี่ยโดยให้คำนวณจากสัดส่วนยอดสินทรัพย์ จัดชั้นปกติ หรือสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ ณ ต้นไตรมาส ที่เปลี่ยนสถานะเป็นสินทรัพย์ต่ำกว่ามาตรฐาน ขึ้นไป ณ วันสิ้นไตรมาส

ตัวอย่างที่ 13 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 ธนาคารได้จัดกลุ่มลูกหนี้เป็นลูกหนี้ กลุ่ม ข. มีจำนวนสินเชื่อทั้งกลุ่ม จำนวน 10,000 บาท

ธนาคารพาณิชย์ใช้วิธีคำนวณผลขาดทุนจากประสบการณ์ในอดีตของสินเชื่อกกลุ่ม ข ซึ่งสามารถคำนวณได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ประกอบการคำนวณหาค่าร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ต่อยอดหนี้ (Loss Given Default = LGD) ของสินเชื่อกลุ่ม ก.

	สินเชื่อกลุ่ม ก. จัดชั้นปกติ ณ เริ่มไตรมาส	สินเชื่อกลุ่ม ก ที่ เปลี่ยนสถานะเป็น ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน ขึ้นไป ณ วันสิ้นสุด ไตรมาส	อัตราการเปลี่ยน สถานะ (ร้อยละ)
	(1)	(2)	$[(2)/(1)]*100$
ไตรมาส 1 ปี 2551	6,000	40	0.66
ไตรมาส 2 ปี 2551	7,000	60	0.86
ไตรมาส 3 ปี 2551	8,000	80	1.00
ไตรมาส 4 ปี 2551	9,000	100	1.11
อัตราการเปลี่ยนสถานะเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก = $\left(\frac{(0.66*6,000+0.86*7,000+1*8,000+1.11*9,000)}{(6,000+7,000+8,000+9,000)} \right)$			0.93

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2551 : ออนไลน์

จากตารางที่ 14 การจัดชั้นสินเชื่อ ณ วันสิ้นไตรมาส 1 จากสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ วันเริ่มไตรมาสเปลี่ยนสถานะเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานขึ้นไป ณ วันสิ้นไตรมาส 1 มีอัตราการเปลี่ยนสถานะเท่ากับร้อยละ 0.66 และ การจัดชั้นสินเชื่อ ณ วันสิ้นไตรมาส 2 จากสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ วันเริ่มไตรมาสเปลี่ยนสถานะเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานขึ้นไป ณ วันสิ้นไตรมาส 2 มีอัตราการเปลี่ยนสถานะเท่ากับร้อยละ 0.86 และ การจัดชั้นสินเชื่อ ณ วันสิ้นไตรมาส 3 จากสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ วันเริ่มไตรมาสเปลี่ยนสถานะเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานขึ้นไป ณ วันสิ้นไตรมาส 3 มีอัตราการเปลี่ยนสถานะเท่ากับร้อยละ 1.00 และ การจัดชั้นสินเชื่อ ณ วันสิ้นไตรมาส 4 จากสินเชื่อจัดชั้นปกติ ณ วันเริ่มไตรมาสเปลี่ยนสถานะเป็นชั้นต่ำกว่ามาตรฐานขึ้นไป ณ วันสิ้นไตรมาส 4 มีอัตราการเปลี่ยนสถานะเท่ากับร้อยละ 1.11 นำค่าอัตราการเปลี่ยนสถานะทั้ง 4 ไตรมาส มาคำนวณหาเฉลี่ยอัตราการเปลี่ยนสถานะเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก จะได้ค่าอัตราการเปลี่ยนสถานะเท่ากับร้อยละ 0.93

$$\begin{aligned} \text{เงินกันสำรองสำหรับสินเชื่อกู้ยืม ข ชั้นปกติ} &= 10,000 \times 0.93\% \\ &= 93 \text{ บาท} \end{aligned}$$

ดังนั้น หากธนาคารพาณิชย์พบว่าไม่มีข้อมูล แนวโน้มหรือปัจจัยใด ๆ ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้าอย่างมีนัยสำคัญแล้ว ธนาคารพาณิชย์ต้องกันเงินสำรองสำหรับสินเชื่อกู้ยืม ข ชั้นปกติ เป็นจำนวนเงินเท่ากับ 93 บาท

การแสดงผลการและเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน

เพื่อเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับการแสดงผลการและเปิดเผยงบการเงิน จึงเลือกงบการเงินประจำปี 2550 และ 2549 ของธนาคารพาณิชย์ ได้แก่ งบการเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ สำหรับการศึกษารายการและเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรายการลูกหนี้ ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหนี้สูญ ซึ่งจากการศึกษางบการเงินดังกล่าว จะทำให้ทราบถึงการแสดงผลการในงบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และหมายเหตุประกอบงบการเงินที่เกี่ยวข้องกับหนี้สูญและค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งวิเคราะห์รายการเกี่ยวกับข้อมูลในงบการเงิน และในหมายเหตุประกอบงบการเงินของธนาคารพาณิชย์ที่นำมาเป็นตัวอย่าง

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เป็นธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ งบการเงินที่นำมาแสดงนี้จะแสดงผลการบางส่วนของงบการเงินเฉพาะธนาคาร และเฉพาะที่เกี่ยวกับลูกหนี้ และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญและหลักทรัพย์รอการขาย ประกอบด้วย งบดุล งบกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด และการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ตลอดจนการแสดงผลการละเอียดเกี่ยวกับลูกหนี้และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งจำแนกเป็นแต่ละประเภท ดังนี้

1. จำแนกตามประเภทสินเชื่อ
2. จำแนกตามระยะเวลาที่เหลือของสัญญาการให้สินเชื่อ
3. จำแนกตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของลูกค้าหนี้
4. จำแนกตามประเภทธุรกิจและการจัดชั้น
5. จำแนกตามประเภทการจัดชั้น

1. งบดุล แสดงเฉพาะด้านสินทรัพย์ ตั้งแต่รายการเงินลงทุน ซึ่งเป็นรายการก่อนรายการลูกหนี้ถึงรายการรวมสินทรัพย์ มีดังนี้

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)			
งบดุล			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549			
หน่วย : บาท			
งบการเงินเฉพาะของธนาคาร			
สินทรัพย์	หมายเหตุ	31 ธันวาคม 2550	31 ธันวาคม 2549
หลักทรัพย์ซื้อ โดยมีสัญญาขายคืน	4.2	9,300,000,000	
เงินลงทุนในหลักทรัพย์	4.3		
เงินลงทุนชั่วคราวสุทธิ		38,345,689,627	18,017,953,209
เงินลงทุนระยะยาวสุทธิ		82,161,437,336	67,439,460,237
เงินลงทุนในบริษัทย่อยและบริษัทร่วมสุทธิ		25,959,772,490	21,694,326,125
รวมเงินลงทุนในหลักทรัพย์สุทธิ		146,466,899,453	107,151,739,571
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ			
เงินให้สินเชื่อ	4.4	804,447,934,172	694,933,125,533
ดอกเบี้ยค้างรับ		2,133,123,346	2,436,127,363
รวมเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ		806,581,057,518	697,369,252,896
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	4.4.5, 4.5	- 41,096,964,654	- 45,537,541,124
หัก ค่าเผื่อการปรับมูลค่าจากการปรับโครงสร้างหนี้	4.6	- 1,073,582,036	- 2,251,916,271
เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		764,410,510,828	649,579,795,501
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	4.8	16,349,252,150	18,098,594,100
ภาระของลูกค้านจากการรับรอง		322,083,681	384,685,071
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ	4.9	25,270,438,806	25,589,545,190
สินทรัพย์อื่นระหว่างรอการโอนบัญชี	4.1	4,056,457,385	972,548,249
ลูกหนี้จากการขายเงินลงทุน		17,706,519,848	11,797,462,885
เงินค้างรับจากการบังคับคดีขายทอดตลาดสินทรัพย์		1,903,873,091	2,232,765,047
สินทรัพย์อื่นสุทธิ	4.11	9,719,396,230	9,048,803,875
รวมสินทรัพย์		1,112,823,914,899	982,624,804,768

จากงบดุลดังกล่าวข้างต้น รายการเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับของธนาคารพาณิชย์ คือการแสดงรายการเกี่ยวกับลูกหนี้ที่เป็นไปตามประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทย

โดยให้แสดงเป็นรายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นรายการหักจากยอดลูกหนี้ เพื่อปรับมูลค่าลูกหนี้ ให้แสดงในมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

2. **งบกำไรขาดทุน** แสดงรายการตั้งแต่ต้นจนถึงรายการรายได้ดอกเบี้ยและเงินรายได้ อื่น ๆ และรายการรวมรายได้ที่มีโชคดอกเบี้ย ซึ่งเป็นรายการต่อจากหนี้สูญและหนี้สงสัย จะสูญ ดังนี้

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)			
งบกำไรขาดทุน			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549			
หน่วย : บาท			
งบการเงินเฉพาะของธนาคาร			
หมายเหตุ	31 ธันวาคม 2550	31 ธันวาคม 2549	
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	5.1		
เงินให้สินเชื่อ	44,398,652,151	38,584,254,006	
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	6,536,664,912	6,712,973,391	
การให้เช่าซื้อและสัญญาเช่าการเงิน	-	-	
เงินลงทุน	5,650,261,757	5,321,158,365	
รวมรายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผล	56,585,578,820	50,618,385,762	
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย			
เงินฝาก	16,824,728,006	16,606,294,867	
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	706,091,060	364,677,539	
เงินกู้ยืมระยะสั้น	854,710,763	862,642,554	
เงินกู้ยืมระยะยาว	1,042,348,946	890,575,720	
รวมค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	19,427,878,775	18,724,190,680	
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิ	37,157,700,045	31,894,195,082	
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	4.5, 5.2	3,134,620,000	3,973,142,942
ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	4.4.9, 5.3	465,380,000	2,626,857,058
รายได้ดอกเบี้ยและเงินปันผลสุทธิหลังหักหนี้สูญและ หนี้สงสัยจะสูญและขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้		25,270,438,806	25,589,545,190
		33,557,700,045	25,294,195,082
รายได้ที่มีโชคดอกเบี้ย			
กำไรจากเงินลงทุน	5.4	335,161,224	634,834,853
ส่วนแบ่งกำไรจากบริษัทร่วม		-	-
ค่าธรรมเนียมและบริการ			

การรับรอง รับอาวัล และค้ำประกัน	1,043,367,410	939,951,136
อื่น ๆ	12,395,084,368	10,181,467,755
กำไรจากการปริวรรต	2,615,025,941	2,233,134,341
รายได้จากการรับประกันภัย	-	-
รายได้อื่น	701,126,292	602,221,060
รวมรายได้ที่มีโชคเบี้ย	<u>17,089,765,235</u>	<u>14,591,609,145</u>

จากงบกำไรขาดทุนดังกล่าวข้างต้น รายการหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายประเภทหนึ่ง โดยประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้แสดงเป็นรายการแยกต่างหากจากค่าใช้จ่ายอื่น จากข้อมูลดังกล่าวสามารถวิเคราะห์รายการเกี่ยวกับหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญได้ดังนี้

ในปี 2550 และปี 2549 หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของธนาคาร มีจำนวน 3,134,620,000 ล้านบาท และ จำนวน 3,973,142,942 ล้านบาท ลดลงจากปี 2549 หมายถึงว่าลูกหนี้ของธนาคารในปี 2550 อาจมีลำดับชั้นที่ดีขึ้นหรือมีหนี้สูญรับคืนจากปี 2549 ทำให้ลูกหนี้ที่ต้องกันเงินสำรองนั้นลดลง

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)

งบทะแถมเงินสด

สำหรับแต่ละปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

หน่วย : บาท

งบการเงินเฉพาะของธนาคาร

	31 ธันวาคม 2550	31 ธันวาคม 2549
กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	16,636,953,402	12,760,171,310
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี	2,305,178,889	1,923,286,489
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	3,134,620,000	3,973,142,942
ขาดทุนจากการปรับโครงสร้างหนี้	465,380,000	2,626,857,058
ขาดทุนจาก (โอนกลับ) ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุนในหลักทรัพย์	(20,351,123)	(49,774,725)

งบกระแสเงินสดดังกล่าวข้างต้น รายการหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญแสดงไว้ในงบกระแสเงินสดเป็นรายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงานเนื่องจากรายการนี้ไม่ใช่รายจ่ายทางตัวเงิน เป็นเพียงรายการปรับปรุงทางบัญชีเพื่อให้บัญชีลูกหนี้ นั้นแสดงในมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับสุทธิ จึงต้องนำมาปรับกระทบกับกำไรสุทธิ เพื่อให้ได้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานที่แท้จริง

หากพิจารณาจะเห็นว่ารายการตั้งค่าเผื่อหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของปี 2550 และ ปี 2549 จะต้องนำไปบวกกับกำไรสุทธิ เพราะรายการดังกล่าวทำให้กำไรสุทธิที่เป็นตัวเงินที่แสดงไว้นั้นต่ำไป

3. หมายเหตุประกอบงบการเงิน การเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินสำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549 ประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

3.1 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ ธนาคารได้เปิดเผยเรื่องค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ดังนี้ ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเป็นประมาณการส่วนสูญเสียที่คาดว่าจะเกิดจากสินเชื่อและรายการที่เกี่ยวข้อง ณ วันสิ้นปี ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญขั้นต่ำได้ตั้งตามเกณฑ์ของประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย เกณฑ์ดังกล่าวกำหนดให้ธนาคารจัดชั้นเงินให้สินเชื่อทั้งหมดโดยแบ่งออกเป็น 6 ประเภทและมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับสินเชื่อแต่ละชั้นขึ้นในอัตราที่กำหนดไว้โดยธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์สำหรับราคาสูงสุดของหลักประกันที่จะนำมาใช้ในการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ เกณฑ์ดังกล่าวยังกำหนดให้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มเติมสำหรับลูกหนี้จัดชั้นสงสัยจะสูญที่ยังไม่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีหรือปรับโครงสร้างหนี้ ทั้งนี้ เกณฑ์ขั้นต่ำประกอบด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจากการจัดชั้นลูกหนี้และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสั่งให้กันสำรองเพิ่มเติมในเดือนธันวาคม 2549 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกประกาศหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัยและสงสัยจะสูญซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญดังนี้

ก่อนธันวาคม 2549 ธนาคารตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญขั้นต่ำอัตราขั้นต่ำร้อยละ 20 50 และ 100 ของส่วนต่างระหว่างยอดหนี้ตามบัญชีกับมูลค่าหลักประกันสำหรับลูกหนี้ชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน สงสัยและสงสัยจะสูญตามลำดับ โดยใช้วิธีการคำนวณมูลค่าหลักประกันตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด มูลค่าสูงสุดของหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญคิดเป็นร้อยละ 90 ของราคาประเมินหลักประกัน

หลังวันวาคม 2549 ธนาคารตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญอัตราร้อยละ 100 ของส่วนต่างระหว่างยอดหนี้ตามบัญชีกับมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้ หรือมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน โดยใช้วิธีการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดดังกล่าวตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด ในกรณีที่เป็นลูกหนี้รายย่อยที่มีลักษณะคล้ายกันให้สามารถตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามกลุ่มลูกหนี้ (Collective Approach) โดยพิจารณาจากประสบการณ์ความสูญเสียที่ผ่านมาและปรับปรุงด้วยการเปลี่ยนแปลงที่คาดว่าจะเกิด มูลค่าสูงสุดของหลักประกันที่ใช้ในการคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญคือมูลค่าของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการจำหน่ายหลักประกัน

ทั้งนี้ธนาคารและบริษัทย่อยที่เป็นสถาบันการเงินจะต้องรายงานผลของการปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นประจำธนาคารได้พิจารณาค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญเพิ่มเติมจากเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย โดยการพิจารณาสำหรับลูกหนี้เงินให้สินเชื่อแต่ละประเภท คือ เงินให้สินเชื่อรายใหญ่ (Corporate loans) ธนาคารได้พิจารณาจากความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้แต่ละรายจากประวัติการชำระหนี้ที่ผ่านมา และพิจารณามูลค่าของหลักประกันในกรณีที่คาดว่าแหล่งที่มาของการชำระหนี้จะเกิดจากการขายหลักประกัน สำหรับเงินให้สินเชื่อลูกหนี้ขนาดกลาง ขนาดย่อมและเงินให้สินเชื่อรายย่อย ธนาคารได้ใช้ข้อมูลทางสถิติของสินเชื่อในการวิเคราะห์ทางสถิติของการเลื่อนชั้นของเงินให้สินเชื่อ (Migration Analysis) เพื่อประมาณการการเสื่อมค่าของลูกหนี้และคำนวณค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญสำหรับหนี้จัดชั้นสงสัย

ลูกหนี้ที่ได้มีการปรับโครงสร้างหนี้แล้ว จะมีการจัดชั้นหนี้ดังกล่าวใหม่โดยสำหรับลูกหนี้ที่เคยจัดชั้นสงสัยและชั้นสงสัยจะสูญจะปรับเป็นชั้นหนี้ต่ำกว่ามาตรฐาน และสำหรับชั้นต่ำกว่ามาตรฐานหรือที่กล่าวถึงเป็นพิเศษจะคงจัดชั้นเดิม จนกว่าจะได้รับชำระครบ 3 งวด หรือ 3 เดือนแล้วแต่อย่างใดจะนานกว่า จึงจะมีการปรับเป็นชั้นหนี้ปกติ

ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญที่สำรองประจำปีรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญในงบกำไรขาดทุน หนี้สูญที่ได้รับคืนนำไปเป็นรายได้โดยแสดงยอดสุทธิกับค่าใช้จ่ายหนี้สูญ และหนี้สงสัยจะสูญในงบกำไรขาดทุน

การตัดจ่ายลูกหนี้เป็นหนี้สูญนำไปลดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ธนาคารพิจารณาตัดหนี้สูญออกจากบัญชี สำหรับลูกหนี้ที่ธนาคารได้ติดตามทวงถามจนถึงที่สุดแล้วแต่ไม่ได้รับการชำระหนี้ ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามประกาศและหนังสือชักชวนความเข้าใจของธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การตัดลูกหนี้ออกจากบัญชี

การเปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญดังกล่าวข้างต้น เป็นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของการจัดชั้นลูกหนี้ การกันเงินสำรอง ซึ่งเป็นข้อมูลโดยทั่วไปที่ทำให้ผู้ใช้งบการเงินของธนาคารทราบว่า ธนาคารได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย หรือปฏิบัติในหลักเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าอย่างน้อยเพียงใด

ข้อมูลที่เปิดเผยนี้นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินของธนาคารแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยอีกด้วย คือ ทำให้ทราบว่าธนาคารมีการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหรือไม่ เพื่อช่วยในการกำกับดูแลสถาบันการเงินเรื่องเกี่ยวกับคุณภาพของสินทรัพย์

3.2 การแสดงรายละเอียดลูกหนี้ ดอกเบี้ยค้างรับและค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ธนาคารได้เปิดเผยรายละเอียดลูกหนี้โดยจำแนกเป็นแต่ละประเภท ในหัวข้อ “เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับ” ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้กำหนดไว้ให้แสดงสำหรับธนาคารพาณิชย์ โดยแสดงรายการเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับจำแนกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. จำแนกตามประเภทสินเชื่อ
2. จำแนกตามระยะเวลาที่เหลือของสัญญาการให้สินเชื่อ
3. จำแนกตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้
4. จำแนกตามประเภทธุรกิจและการจัดชั้น
5. จำแนกตามประเภทการจัดชั้น

การแสดงผลการลูกหนี้โดยจำแนกเป็นแต่ละประเภทดังกล่าวข้างต้นของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) มีดังนี้

1. เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับจำแนกตามประเภทสินเชื่อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

หน่วย : ล้านบาท

		งบการเงินเฉพาะของธนาคาร	
		31 ธันวาคม 2550	31 ธันวาคม 2549
	เงินเบิกเกินบัญชี	53,432	47,927
	เงินให้กู้ยืม	663,687	570,802
	ตั๋วเงิน	66,741	56,411
	ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าซื้อ	-	-
	ลูกหนี้ตามสัญญาเช่าการเงิน	-	-
	อื่น ๆ	20,588	19,793
	รวม	804,448	694,933
บวก	ดอกเบี้ยค้างรับ	2,133	2,436
หัก	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(41,097)	(45,537)
	ค่าเผื่อการปรับมูลค่าจาก		
	การปรับโครงสร้างหนี้	(1,073)	(2,252)
	รวม	764,411	649,580

การแสดงผลการลูกหนี้โดยจำแนกตามประเภทสินเชื่อดังกล่าวข้างต้น จะแสดงผลการทั้งหมดค่าลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับทั้งหมดและหักด้วยค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตลอดจนแสดงจำนวนเงินสุทธิของลูกหนี้ตามข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทย

2. เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับจำแนกตามระยะเวลาที่เหลือของสัญญาการให้สินเชื่อ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

หน่วย : ล้านบาท

		งบการเงินเฉพาะของธนาคาร	
		31 ธันวาคม 2550	31 ธันวาคม 2549
	ไม่เกิน 1 ปี *	388,998	319,282
	เกิน 1 ปี	415,450	375,651
	ดอกเบี้ยค้างรับ	2,133	2,436
	รวม	806,581	697,369

* รวมที่ไม่มีสัญญาและที่สัญญาครบกำหนดแล้ว

การแสดงผลการลูกหนี้โดยจำแนกตามระยะเวลาที่เหลือของสัญญาการให้สินเชื่อที่มีข้อสังเกตว่าจะแสดงแยกระยะเวลาเฉพาะต้นเงิน ส่วนดอกเบี้ยค้างรับจะแสดงเป็นยอดรวมและจะแสดงผลเฉพาะมูลค่าลูกหนี้ โดยไม่แสดงค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เหมือนกับการแสดงผลการจำแนกตามประเภทสินเชื่อ ดังนั้น ผลรวมของการแสดงผลการทั้ง 2 ประเภทนี้ จึงแตกต่างกันเท่ากับจำนวนเงินค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ผลแตกต่างดังกล่าวสามารถแสดงได้ดังนี้

ประเภทการแสดงผลการ	หน่วย : ล้านบาท	
	31 ธันวาคม 2550	31 ธันวาคม 2549
ตามประเภทสินเชื่อ	764,411	649,580
ตามระยะเวลา	806,581	697,369
ผลแตกต่าง	42,170	47,789
ประกอบด้วย		
: ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	41,097	45,537
: ค่าเพื่อการปรับมูลค่าจากการปรับโครงสร้างหนี้	1,073	2,252
รวม	42,170	47,789

3. เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับจำแนกตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

	หน่วย : ล้านบาท					
	งบการเงินเฉพาะของธนาคาร					
	31 ธันวาคม 2550			31 ธันวาคม 2549		
	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม	ในประเทศ	ต่างประเทศ	รวม
เงินบาท	783,308	2	783,310	675,951	3	675,954
เงินดอลลาร์สหรัฐ	10,541	9,831	20,372	8,774	8,780	17,554
เงินสกุลอื่น ๆ	766	-	766	1,358	67	1,425
ดอกเบี้ยค้างรับ	-	-	2,133	-	-	2,436
รวม			806,581			697,369

การแสดงผลการลูกหนี้โดยจำแนกตามสกุลเงินและถิ่นที่อยู่ของลูกหนี้ นั้น เนื่องจากว่า ธนาคารมีเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้เป็นสกุลเงินอื่นนอกเหนือจากสกุลเงินบาท ดังนั้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงมีข้อกำหนดให้ธนาคารต้องเปิดเผยข้อมูลของลูกหนี้จำแนกตามสกุล

งบการเงินเฉพาะของธนาคาร

	31 ธันวาคม 2549					รวม
	ปกติ	กล่าวถึงเป็นพิเศษ	ต่ำกว่ามาตรฐาน	สงสัย	สงสัยจะสูญ	
การเกษตรและเหมืองแร่	3,973	271	463	101	1,244	6,052
อุตสาหกรรมการผลิตและ การพาณิชย์	262,871	3,094	1,907	5,870	14,260	288,002
ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และ การก่อสร้าง	48,784	558	497	303	4,384	54,526
การสาธารณูปโภคและ บริการ	80,495	794	393	1,392	4,998	88,072
เงินให้กู้ยืมเพื่อที่อยู่อาศัย	192,386	3,868	2,018	2,492	9,272	210,036
อื่น ๆ	44,465	685	553	532	2,010	48,245
รวม	632,974	9,270	5,831	10,690	36,168	694,933
ดอกเบี้ยค้างรับ	1,933	85	21	8	389	2,436
รวม	634,907	9,355	5,852	10,698	36,557	697,369

การแสดงผลการลูกหนี้โดยจำแนกตามภาคธุรกิจดังกล่าวข้างต้นนั้น จะต้องแสดงรายการตามการจัดชั้นแต่ละประเภทตามเกณฑ์การจัดชั้นด้วย การแยกแสดงเป็นแต่ละภาคธุรกิจนี้เป็นข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ได้กำหนดไว้ให้เปิดเผย หากสถาบันการเงินมีการให้กู้ยืมแก่ธุรกิจประเภทใดต่ำกว่า 3 ราย ให้แสดงรวมไว้ในรายการอื่น ๆ

5. เงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับจำแนกตามการจัดชั้นเงินให้สินเชื่อและการกันสำรอง ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549

หน่วย : ล้านบาท

ลูกหนี้จัดชั้น	งบการเงินเฉพาะของธนาคาร					รวม
	31 ธันวาคม 2550					
	เงินให้สินเชื่อ และดอกเบี้ย ค้างรับ	เงินให้สินเชื่อ และดอกเบี้ย ค้างรับ - สุทธิ	การกันสำรอง ตามเกณฑ์ รพท. (ร้อยละ)	มูลค่าที่ ต้องตั้งตาม เกณฑ์ รพท.	ค่าเผื่อนั้นสงสัยจะสูญ มูลค่าที่ ต้องตั้งตามเพิ่ม เกณฑ์ รพท.	
ปกติ	748,890	715,934 *	1	7,159	664	7,823
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	10,044	9,778 *	2	196	919	1,115
ต่ำกว่ามาตรฐาน ***	6,543	2,978 **	100	2,978	-	2,978
สงสัย	7,615	3,565 **	100	3,565	-	3,565
สงสัยจะสูญ	33,489	13,784 **	100	13,784	232	14,016
รวม	806,581	746,039		27,682	1,815	29,497
ค่าเผื่อที่ตั้งเป็นการเฉพาะ และทั่วไป						11,600
รวม						41,097

* สุทธิจากมูลค่าหลักประกันที่เป็นเงินสดและรายการใกล้เคียงเงินสด

** สุทธิจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้หรือจากการจำหน่ายหลักประกัน

*** ไม่รวมลูกหนี้ที่ปรับโครงสร้างหนี้ ซึ่งตั้งสำรองรวมอยู่ในค่าเผื่อการปรับมูลค่าจากการปรับโครงสร้างหนี้

หน่วย : ล้านบาท

งบการเงินเฉพาะของธนาคาร

31 ธันวาคม 2549

ลูกหนี้จัดชั้น	เงินให้สินเชื่อ	เงินให้สินเชื่อ	การกันสำรอง ตามเกณฑ์ รพท. (ร้อยละ)	ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		รวม
	และดอกเบี้ย ค้างรับ	และดอกเบี้ย ค้างรับ - สุทธิ		มูลค่าที่ ต้องตั้งตาม เกณฑ์ รพท.	มูลค่าที่ ต้องตั้งตามเพิ่ม เกณฑ์ รพท.	
ปกติ	634,907	588,613 *	1	5,886	1,439	7,325
กล่าวถึงเป็นพิเศษ	9,354	8,733 *	2	175	-	175
ต่ำกว่ามาตรฐาน ***	5,852	3,094 **	100	3,094	-	3,094
สงสัย	10,698	3,129 **	100	3,129	-	3,129
สงสัยจะสูญ	36,558	18,917 **	100	18,917	-	18,917
รวม	697,369	622,486		31,201	1,439	32,640
ค่าเผื่อที่ตั้งเป็นการเฉพาะ และทั่วไป						12,897
รวม						45,537

* สุทธิจากมูลค่าหลักประกันที่เป็นเงินสดและรายการใกล้เคียงเงินสด

** สุทธิจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากลูกหนี้หรือจากการจำหน่ายหลักประกัน

*** ไม่รวมลูกหนี้ที่ปรับ โครงสร้างหนี้ ซึ่งตั้งสำรองอยู่ในค่าเผื่อการปรับมูลค่าจากการปรับ โครงสร้างหนี้

การแสดงรายการลูกหนี้ดังกล่าวข้างต้น เป็นการคำนวณให้เห็นว่า ธนาคารมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้นแต่ละประเภทอย่างไรบ้าง ตามอัตราการกันเงินสำรองที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นแต่ละประเภท จากการเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงินของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าธนาคารมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญด้วยเกณฑ์ที่เข้มงวดกว่าธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด เพราะมีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเกินกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งปี 2550 และ 2549 จำนวน 1,815 ล้านบาท และ จำนวน 1,439 ล้านบาท ตามลำดับ

3.3 ธนาคารมีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549
ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

งบการเงินเฉพาะของธนาคาร							
31 ธันวาคม 2550							
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	ทั่วไป	รวม
ยอดต้นปี	7,326	175	3,094	3,129	18,917	12,896	45,537
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	497	940	(116)	436	4,944	(2,710)	3,991
หนี้สูญตัดบัญชี	-	-	-	-	(9,845)	-	(9,845)
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	1,414	1,414
ยอดปลายปี	7,823	1,115	2,978	3,565	14,016	11,600	41,097

* ก่อนหักหนี้สูญได้รับคืนจำนวน 856 ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

งบการเงินเฉพาะของธนาคาร							
31 ธันวาคม 2549							
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	ทั่วไป	รวม
ยอดต้นปี	5,127	164	408	2,041	22,509	16,886	47,135
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ	2,199	11	2,686	1,088	5,541	(6,521)	5,004
หนี้สูญตัดบัญชี	-	-	-	-	(9,133)	-	(9,133)
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	2,531	2,531
ยอดปลายปี	7,326	175	3,094	3,129	18,917	12,896	45,537

* ก่อนหักหนี้สูญได้รับคืนจำนวน 1,031 ล้านบาท

การแสดงรายการค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญดังกล่าวข้างต้น เป็นการคำนวณให้เห็นว่า
ธนาคารมีค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญสำหรับลูกหนี้ที่จัดชั้นแต่ละประเภท ณ วันสิ้นงวดบัญชีปี 2550
และ 2549 จำนวน 41,097 ล้านบาท และ จำนวน 45,537 ล้านบาท และแสดงให้เห็นว่าระหว่างปีมี

การเปลี่ยนแปลงการกันเงินสำรองอย่างไรบ้าง ตามอัตราการกันเงินสำรองที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

3.4 ธนาคารมีสินทรัพย์จัดชั้นตามแนวทางที่กำหนดโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2550 และ 2549 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะของธนาคาร					รวม
	31 ธันวาคม 2550					
	เงินให้สินเชื่อ และดอกเบี้ย ค้างรับ	เงินให้สินเชื่อ สถาบันการเงิน และดอกเบี้ย ค้างรับ	เงินทุนใน หลักทรัพย์	ทรัพย์สิน รอการขาย	สินทรัพย์อื่น	
จัดชั้นปกติ	748,890	24,258	-	-	5	773,153
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	10,044	-	-	-	1	10,045
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	6,543	-	-	-	1	6,544
จัดชั้นสงสัย	7,615	-	-	-	3	7,618
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	33,489	-	7,181	1,128	671	42,469
	806,581	24,258	7,181	1,128	681	839,829

หน่วย : ล้านบาท

	งบการเงินเฉพาะของธนาคาร					รวม
	31 ธันวาคม 2549					
	เงินให้สินเชื่อ และดอกเบี้ย ค้างรับ	เงินให้สินเชื่อ สถาบันการเงิน และดอกเบี้ย ค้างรับ	เงินทุนใน หลักทรัพย์	ทรัพย์สิน รอการขาย	สินทรัพย์อื่น	
จัดชั้นปกติ	634,907	3,730	-	-	10	638,647
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	9,354	-	-	-	1	9,355
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	5,852	-	-	-	1	5,853
จัดชั้นสงสัย	10,698	-	-	-	3	10,701
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	36,558	-	6,714	2,373	825	46,470
	697,369	3,730	6,714	2,373	840	711,026

การแสดงรายการลูกหนี้ดังกล่าวข้างต้น เป็นการแสดงการจัดชั้นสินทรัพย์แต่ละประเภทของธนาคาร ให้เห็นว่าธนาคารมีจัดชั้นสินทรัพย์อย่างไร หากพิจารณาจะเห็นว่าเงินให้สินเชื่อและดอกเบี้ยค้างรับเป็นสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของธนาคาร ซึ่งมีความเสี่ยงต่อการที่อาจจะไม่ได้รับชำระหนี้คืนสินเชื่อทั้งหมดจากลูกหนี้ ดังนั้นจึงต้องมีการกันสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ตามอัตราการกันเงินสำรองที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน ที่มีรูปแบบและเป็นมาตรฐาน และเปิดเผยข้อมูลอย่างละเอียดและเป็นแบบเดียวกัน ภายใต้มาตรฐานการบัญชีที่เป็นสากล จะทำให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินของธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งทั้งในประเทศและต่างประเทศและนำไปใช้ในการตัดสินใจได้ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งในการนำเสนองบการเงินตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ